

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV

Liepa - July 12, 1990

Nr.26

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

TARP VIRŠŪNIŲ

Gorbačiovas kaip prašytojas

Vytautas Meškauskas

Paskutinėmis dienomis pergyvenome įvairių viršūnių ar, kaip Lietuvoje sakoma – aukščiausio lygio pareigūnų susitikimų. Ką tik pasibaigė NATO viršūnių susitikimas Londone, pirmadienį prasidėjo Group – 7 kurią sudaro turtingiausios 6 valstybės – NATO nariai plus Japonija, susitikimas Houston'e, Tx. Iš seno karaliai susirinkdavo pergalei atšvesti ar sudaryti naują sąjungą. Kas šį kartą subūrė nūdienius valdovus?

NATO, kuri buvo sudaryta sovietų grėsmei pasipriešinti, turi pagrindo atšvesti savo pergalę, antrąjį pasaulinį karą pasiekusiam 'šaltajame kare'. Po pirmojo karo nugalėtojai atplėšė visiems Vokietijos kaimynams po gabalą jos teritorijos, kad ją laikyt 'po šachu'. Tai neišgelbėjo nuo antrojo pasaulinio karo, kurį Vokietija vėl pralaimėjo. Jos laimei šį kartą jos prieštai buvo susipykę ir ją, nors nugalėta, buvę sąjungininkai bandė pakreipti savo pusėn. Ilgainiui Vokietija atsipeikėjo, atgavo savo vienybę ir dominuojančią vietą Europoje. Jos kanclerį Helmut Kohl londoniškis THE ECONOMIST jau vadina Super Kohl:

Likimo ironija net lėmė, kad jam tenka padiktuoti net šaltojo karo paliaubas. Mat, Gorbačiovas iki šiol nesutiko su Vokietijos noru visai priklausyti NATO. Galima manyti, kad jis savo sėbrams Kremliuje aiškino, kad Varšuvos pakto subyrėjimas dar ne galas. Sovietų kariuomenei pasitraukus iš Centro Europos, nebus ką veikti ten ir amerikiečiams. Tokiu būdu netychia bus pasikeitęs nuolatinis Sovietų Sąjungos tikslas Europoje: iškraptstyti iš ten JAV. Įvykiai tačiau vystėsi taip greitai, kad Vokietija iki šių metų pabaigos jau bus susijungusi ir sovietai gali derėtis tik dėl savo kariuomenės pasitraukimo sąlygų. Tokioje situacijoje Kohl'is pasiūlė sovietams 3 milijardus dolerių kreditą, ir apmokėti jų kariuomenės laikymą iki šių metų pabaigos Vokietijoje išlaidas – 750 milijonų dolerių, kurių dalį sovietai jau gavo tvirta vokiečių valiuta. Kohl'is taip pat pažadėjo paveikti kitus Group – 7 narius duoti sovietams 15 bilijonų dol. vertės pagalbą.

Logiškai galvojant amerikiečiai be grėsmės iš sovietų turėtų atitraukti savo kariuomenę iš Europos jau vien dėlto, kad išlaidos kariuomenės reikalams nei viename krašte nėra populiarios, juo labiau, kad lėšų trūksta kitiems reikalams. Ta

pati logika tačiau reikalauja ir per daug nesiskubinti. Sovietija kaskien pasistato 6 naujus tankus ir 2 karo lėktuvus. Jų užsienių reikalų ministras Ševernaze Kompartijos kongresui Maskvoje prisipažino, kad išlaidos karo reikalams suėda net 25% jų biudžeto t.y. daugiau negi CIA spėjo (toji skaičiavo, kad tik 18%). Dėl viso to NATO nutarė į kitą savo viršūnių susitikimą Bruselyje gruodžio mėn. pasikviesti Gorbačiova, o ateityje laikytis ne 'flexible respond', o 'last resort' strategijos. (Tarp jų toks skirtumas, kad esant abiejų pusių kariuomenėm Vokietijoje atominis ginklas galėjo prisieiti pavartoti tuojau, o jas atitraukus ar sumažinus, atominiai ginklai bus panaudojami 'paskutiniu atveju', koks jis būtų.)

Tokia vakariečių reakcija buvę per lėta Gorbačioviui. Iki šiol jis neprašė, laukdamas, kad amerikiečiai patys 'susipras' kad jų pačių interesai reikalauja jam padėti.

Taip galvota anksčiau, kai minios gatvėse šaukė Gorby, Gorby. Dabar apsižiūrėta, kad jo glasnost tik įgalino nušviesti į kokią baisią būklę bolševizmas (Nukelta į 3 psl.)

LIETUVA SKELBIA 100 DIENŲ MORATORIUMĄ

Lietuvos Aukščiausioji Taryba patvirtino pasiūlymą skelbti moratoriumą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktui. Už šį pareiškimą balsavo 69 deputatai, prieš – 35, susilaikė – 2, dar 2 balsavime nedalyvavo. Iš viso buvo pasiūlyti 14 moratoriumo projektų. Priimto varianto pagrindas buvo Vytauto Landsbergio pateiktas pasiūlymas, kurį paruošė jis pats, ministrė pirmininkė Kazimiera Prunskienė ir deputatas-teisininkas Liaučius iš Panevėžio. Parlamentas priėmė tokį pareiškimą:

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, būdama ir likdama tautos ir valstybės suverenių galių reiškėja,

atkurdama nepriklausomą Lietuvos valstybę ir visų tų galių vykdymo tikslu siekdama tarpvalstybinių Lietuvos Respublikos derybų su TSR Sąjunga,

skelbia nuo tokių derybų pradžios šimto dienų moratoriumą 1990 m. kovo 11 d. Aktui dėl Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo, tai yra – sustabdo iš jo kylančius teisinius veiksmus.

Lietuvos Respublikos - TSR Sąjungos derybų pradžia, jų tikslai ir sąlygos fiksuojami šalių įgaliotųjų delegacijų specialiu protokolu.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba gali moratoriumą pratęsti arba atšaukti. Moratoriumas savaime netenka galios, nutrūkus deryboms.

Jeigu dėl kurių nors įvykių arba aplinkybių šio šaukimo Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba negali normaliai vykdyti valstybinės valdžios funkcijų, moratoriumas tuo pačiu momentu netenka galios.

(LIC)

Aukščiausiojai Tarybai Vilniuje svarstant moratoriumo klausimą, prie Lietuvos parlamento rūmų vilniečiai su plakatais demonstravo prieš jo priėmimą. Reuterio nuotr.

Reportažas iš Vilniaus (1)

Dr. Antanas Butkus

Prieš ir po moratoriumo priėmimo

Jau visa savaitė kai Vilniuje. Pirmąsias dienas praleidau Kaune, Panevėžyje, Baisiogoje, nes brolis Mečys pargabeno iš Sibiro taigų mūsų tėvelio ir tetos palaikus. Palaidojome

tėviškės kapinėse Baisiogoje. Pamaldas laikė buvęs politinis kalynys klebonas. Tremtinių choras išpūdingai giedojo senąsias giesmes, o vainikų ir gėlių apsupti ilsėjosi po 45 metų parvežtieji palaikai.

Jau kelintą kartą į Lietuvą atvykstu, kai čia vyksta istoriniai dalykai: LP Sąjūdžio steigiamas suvažiavimas, komunistų partijos atsiskyrimas nuo Maskvos, Nepriklausomybės atkūrimo paskelbimas ir dabar sunkus ir ilgas tos Nepriklausomybės akto įgyvendinimo kelias.

Šią savaitę visus Lietuvos žmones labai jaudina Respublikos vyriausybės paskelbtas protokolas, kaip turėtų būti pradėtos derybos su Maskva dėl Nepriklausomybės įgyvendinimo ir Sovietų blokados nuėmimo. Nors nieko iš Maskvos tuo klausimu oficialiai negauta, bet Lietuvos vyriausybė tikisi, kad paskelbus laikiną moratoriumą dėl tų aktų įgyvendinimo, Maskva sėsis prie derybų stalo ir bus galima rimtai svarstyti, kaip išsipainioti iš Maskvos užmesto tinklo Lietuvoje.

Tą projektą vyriausybė paskelbė net su Parlamentu nepasitarusi, tad negavus jo pritarimo. Nenuostabu, kad Aukščiausioje Taryboje prasidėjo audringi debatai. Kad žmonės nusiramintų ir kad būtų galima sužinoti Lietuvos gyventojų daugumos nuomonę, prezidentas Landsbergis diskusijas tuo klausimu laikinai sustabdė iki grįš premjerė Kazimiera Prunskienė iš Graikijos ir

Lenkijos ir kol deputatai nesužinos savo rinkėjų nuomonės. Tuo reikalu šaukiami gyventojų informaciniai susirinkimai.

Šiuo metu televizija ir spauda labai daug vietos skiria moratoriumo klausimui ir su juo galimom konsekvencijom aptarti. Vyrauja dvi diametraliai priešingos nuomonės: 1) kalbėtis su Maskva ir skelbti moratoriumą Nepriklausomybės įgyvendinimo instrumentams, 2) Moratoriumo neskelbti ir reikalauti derybų pradžios dėl višiško Lietuvos atsiskyrimo nuo TSRS.

Abi šios nuomonės turi svarbių argumentų, kurie daugumoje yra labai dalykiški ir dėl to oriai svarstomi. Žinoma, neapseinama ir be aistringų pasakymų, ypač iš tų (pvz.: LLL), kurie bijo kad Maskva neapgautų. Toji baimė dar pakurstoma mitinguose prie Aukščiausios Tarybos rūmų ir kitur.

"Kauno tiesoje" Aukščiausios Tarybos deputatas prof. Saulius Mickis kovo 11 aktus apibūdina kaip dvi principinei skirtingas šio dokumento interpretacijas:

1) Kovo 11 aktas – tai Deklaracija apie ketinimus atkurti Lietuvos Respubliką, paskelbtą 1918 m. vasario 16 d. Tokia yra Vakarų valstybių, vykdančių nepripažinimo politiką, poziciją. Tai politškai ir juridškai pagrįsta pozicija. Lietuvos Respublika juridškai egzistuoja nuo 1918 m. Tarybų sąjunga 1940 m. ją okupavo, vėliau (Nukelta į 7 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Iš arti ir toli. - Lietuva iš Amerikos žiūrint.

JAV media objektyviai ir net su simpatija raportavo pava-sario įvykius Lietuvoje. Tai bu-vo maloni staigmena viso pasau-lio lietuviams, kurie įtarė turį reikalo su kažkokiu 'tylos są-mokslu'. Iš toli tačiau sunku įžiūrėti visas detales, ypač jei, globaliniai žiūrint, visas objek-tas yra mažas – vos 3.5 mil. gy-ventojų ant didžiųjų valstybių susidūrimo kelio.

Amerikiečiams, gyvenan-tiems daugelio tautų valstybėje, sunku suprasti mažų valstybių nepriklausomybės norą. Juk šiaip ar taip pasaulis eina prie susijungimo į didesnius ekono-minius bei politinius vienetus. Bet kaip tai suderinti su faktu, kad šiuo metu nepriklausomų valstybių yra kelis kartus dau-giau, negu antrojo karo pradžio-jė? Juk Jungtinėse Tautose šian dien priskaičiuojame per 150 valstybių. Net seniau sudary-toms federacijoms – kaip Jugos-lavija ir net Kanada, – gresia ski-limo pavojus.

Pirmajam karui pasibigus, Washingtonas ilgai dėsė su Lie-tuvos nepriklausomybės de jure pripažinimu, tikėdamasis Rusi-jos baltųjų laimėjimo. Kaltė už tą karą buvo primetama mažųjų tautų nacionalizmui. Tą pažiūrą sutvirtino įvykiai Europoje, pri-sidėję prie antrojo pasaulinio ka-ro pradžios, už tat atstatyti prieš karą buvusią Europą neatrodė la-bai prasminga. Tai prisidėjo prie lengva širdimi padarytų nuolaidų sovietams Teherano, Jaltos ir Potsdamo konferenci-jose.

Tik kai buvo galutinai apsi-žiūrėta, kad sovietai siekia įsi-viešpatavimo visame pasaulyje, ko jie niekad ir neslėpė, buvo pradėta ieškoti galimų sąjungi-ninkų pavergtųjų tautų tarpe. Žvalgybos įstaigos užmezgė ry-šius su pabėgėlių politiniais są-jūdžiais, norėdamos gauti dau-giau informacijų apie padėtį her-metiškai užsidarančioje Sovietų Sąjungoje, ypač atėjus žinioms apie partizaninį pasipriešinimą. Vėliau Washingtone, su val-džios palaima ir parama, organi-zavosi Pavergtųjų tautų atstovų junginiai. Iš pradžių Lietuva, Latvija ir Estija nebuvo priim-tos į jų tarpą, aiškinant, kad jų

pagrobimas niekad nebuvo pripažintas ir jos turi savo vei-kiančias diplomatinės atstovy-bes. Jos buvo priimtos vėliau ir 1951 m. vasario 11 d. Phila-delphia, Pa., kartu pasirašė De-claration of Liberation, kurioje, atsižvelgiant į aukščiau minėtas pažiūras apie Europos nestabili-mą, buvo įrašyta:

"The peoples of Central and Eastern Europe are eager to take their natural place in the great move-ment of free peoples to-ward better relationship and closer union. They are desirous of establishing among themselves strong ties of a federal character and of joining in the formation of a United Europe".

Lietuvos vardu deklaraciją pasirašė Lietuvos pasiuntinys Povilas Žadeikis ir Lietuvos Laisvės Komiteto nariai: pirm. Vaclovas Sidzikauskas, Pranas Vainauskas ir Mykolas Toli-šius. Pasirašymo ceremonijas stebėjo ir demokratinės Rusijos buv. min. pirm. B. Kerenskis. Dokumentas atiduotas saugoti Nepriklausomybės halėje kartu su JAV Konstitucija.

Netrukus "Pavergtųjų tautų" buvo priskaičiuota visos 40. Administracija jų veikimą ne tik rėmė, bet ir paskelbė Kongre-so priimtą rezoliuciją, kuria tre-čioji liepos mėn. savaitė buvo skelbiama "Captive Nations Week" (Public Law 86-90).

Apie tai daug rašė ateivių laikraščiai, bet visai mažai žinių pasirodė masinėje spaudoje. Profesionalams diplomatams to-čia 'dviguba' veikla nebuvo prie širdies. George Kennan 1961 m. priėmė iš prezidento Kennedy paskyrimą ambasadoriumi Ju-goslavijai su sąlyga, kad tais metais nebus skelbiama CN sa-vaitė. Tik dėka Chicagos mero Daley intervencijos, ji buvo vis-tiek paskelbta. Ar ir šiais mei-tais ji vėl bus paskelbta? Spau-dimas prieš ją yra tikrai padidė-jęs.

Šioje vietoje derėtų trumpai į Lietuvą pažiūrėti iš arčiau. So-vietų okupacija greitai virto suė-mimų ir trėmimų bangomis. Skaičiuojama, kad nuo jų nuken-tėjo tiesiogiai pusė milijono žmonių. Kiti visą laiką bijojo. Vien tik to užteko, kad žmonės apie trumpą nepriklausomybės

laikotarpį pradėtų svajoti kaip apie aukso amžių, nors, žinoma, ir jis turėjo savo trūkumų. P.vz. – prikišama demokratijos stoka. Bet kaip gali ją įsivaizduoti, kai visa Centro ir Rytų Europa žy-giavo autoritetinių režimų link? Juk kiekvienas teisingesnis str. apie Sovietų Sąjungą ar Vokietį ją sukeldavo tų valstybių demar-šus. Prileiskime, kad JAV įsi-galėtų diktatūra. Kiek po to ras-tumėm demokratinį režimą lo-tytų Amerikoje?

Gorbačiovo perestroika bu-vo sutikta su pasitenkinimu ir džiaugsmu, bet ją drumstė netik-rumas – jis aiškinosi esąs bolše-vikas ir visas valstybės aparatas liko vietoje. Prisimenant 1923 m. Lenino naują ekonominę po-litiką, niekas negalėjo tikėti, kad atolaidis bus amžinas, bet ne laikinas. Ir iš tikro, kai Lie-tuva pabandė išnaudoti naują pa-dėtį ir atstatyti savo nepriklau-somybę, Gorbačiovas nepasiūlė kreiptis į kokią teismą (Sovieti-joje nepriklausomo teismo nėra), bet paskelbė blokadą. Ar kas gali įsivaizduoti toki elgesį Amerikoje, iškilus konstituci-niam klausimui? Kas gali būti tikras, kad Gorbačiovas nepa-keis savo nuomonės, ar kad jo vietoje neatsistos koks kitas žmogus, besilaikąs komunisti-nių tradicijų?

Skęstantis ir už šiaudo grie-biasi – sako lietuviška patarlė. Ar galima stebėtis, kad prisimi-nęs gražius žodžius pavergtoms tautoms, Lietuvos prezidentas Landsbergis šaukėsi JAV pagal-bos, nors jos yra daugiau susirū-piniosios Gorbačiovo, o ne Lietu-vos likimu.

Lietuvai paskelbus neprik-lausomybės atstatymo moratori-umą, blokada buvo atšaukta. Abejojama tačiau, ar Gorbačio-vas ras dabar laiko deryboms su lietuviams, jei iki šiol jis jo ne-rado. Po dabartinio komparti-jos kongreso jo rūpesčiai padidėjo, bet ne sumažėjo.

Gavusios laisvę Pabaltijo respublikos galėtų greičiau pe-reiti į rinkos ekonomiką, tuo padėdamos likusiai sovietų im-perijai. Gorbačiovo prisipažini-mas, kad jam jau skubiai reikia Vakarų ūkinės pagalbos, Wa-shingtoną gali paskatinti reika-

■ Iš kitos pusės

63-OJI NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA

64-OJI BLOKADOS DIENA

LIETUVOS AIDAS

VALSTYBĖS

LAIKRAŠTIS

Nr. 9 (5555)

1990 M. BIRŽELIO 2 D.

Nuo birželio 2 d. šis dienraštis skelbiasi VALSTY-BĖS LAIKRAŠČIU. Kaip tai suprasti? Juk nesinori ti-kėti, kad tuo laiku, kai Lietuvoje beveik kasdien pasiro-do nauji laikraščiai ir tenka iš praeities skolintis pava-dinimus, valstybė – t.y. jos aparatas, – dar pradėtų sa-vo 'oficiozą', turiniu mažai besiskiriančiu nuo kitų lei-dinių. Juk atsikurianti valstybė turėtų turėti tiek dar-bo, kad visos jos rankos jau turėtų būti užimtos.

Tiesa, originalus LIETUVOS AIDAS buvo 1917 m. Lietuvos Tarybos organas, bet šalia jo nebuvo kito lie-tuviško laikraščio. Jis ėjo iki 1918 m. gruodžio 31 d., kada - bolševikams artėjant prie Vilniaus, - valdžios įstaigos kraustėsi į Kauną. Čia jis nebuvo leidžiamas.

Po kurio laiko Kaune pasirodė naujas oficiozas LIE-TUVA. Šalia jo, ten buvo ir partiniai dienraščiai – LIE-TUVOS ŽINIOS bei RYTAS, vėliau virtęs XX AMŽIUM. 1928 m. vasario 1 d. "Lietuva" buvo sujungta su tauti-ninkų LIETUVIU ir vėl atgimusi į LIETUVOS AIDĄ. Jo leidėju tačiau buvo ne valstybė, bet PAŽANGOS ben-drovė.

Demokratinėse valstybėse oficiozų jau seniai neli-ko. Tiesa, daugelis laikraščių ar žurnalų liko artimi ku-riai nors partijai ar srovei, tačiau vengia tai skelbti. Amerikoje laikraščių leidėjų dauguma yra konservaty-vūs, bet žurnalistai liberalai. Pirmieji antruosius pa-kenčia, nes jie populiarūs.

Lietuvoje laikraščių infliaciją iššaukė pinigų infla-cija. Už kelias ar net dešimt kapeikų nedaug ką nu-pirksi. Pinigams 'pabrangus' daugelis laikraščių turės numirti, o valstybė tikrai negalės švaistyti mokesčiais surinktų pinigų 'savo' laikraščiui leisti.

Žinoma, laikraščių tiražas pakilo ne tik dėl jų kai-nos, bet ir dėl masiu domėjimosi dideliais pasikeiti-mais. Dabar LIETUVOS RYTU virtusios KOMAJUNIMO TIESOS tiražas yra 550,200 – toli pralenkęs buvusį oficiozą TIESĄ. Gyvenė ir visai privati RESPUBLIKA spausdina 75,000 egz. . Vilniuje dar eina VAKARINĖS NAUJIENOS. Ilgainiui pats gyvenimas vers Lietuvos spaudą konsoliduotis.

Su meile peržiūriu tuos kelis puslapius, kuriuos spausdina vis daugėjanti dabartinė spauda Tėvynėje. Kas bus jai grįžus į įprastą formą ir dar skelbimams prisidėjus? Apie tai pagavojus man darosi paties savęs gaila.

(vm)

lauti ne tik nutraukti žymią so-vietų pagalbą Kubai ir kt., bet atsiminti ir Lietuvą.

Patys lietuviai, nepaisant karčių patyrimų, vis dar žiūri į Laisvės statulą New Yorke, kaip pasaulinės reikšmės simblolį. Lietuvos laikraščio redaktorius A. Čekuolis, kelis kartus kalbė-jęs per ABC TV tinką ir dažnai lankęsis šiame krašte, savo laik-raštyje tikina, kad

"Thatcher ir Bush pašnabž-dėjo Gorbačioviui į ausį daugiau, negu pasakė viešai".

Kad taip ir tikrai būtų! ...

LIETUVOS ISTORIJS RAIDA

Knygų lentynose pasirodė nesenai naujas leidinys, 61/2 X 91/2" dydžio, 8 puslapių lankst-inukas. Jo kaina – vienas dole-ris, Vaznelių prekyboje, Chica-goje.

Šis lankstinukas – maloni naujovė lietuviui, o savo ruožtu tai unikumas, trumpiausia mūsų istorijos santrauka! Leidėjas – JAV LB Krašto valdybos Švie-timo taryba. Lankstinuko suda-rytoja Gražina Sturonienė, spau-dai paruošė Petras Aleksa, spau-dė Questar Printing, (lietuvių savininkų spaustuvė).

Lankstinuko viršelyje – M.K.Čiurlionio Rex gera repro-dukcija, antrame ir trečiame puslapiuose – spalvotas žemė-

lapis, paimtas iš A. Šapokos, Lietuvos istorijos. Ketvirtame – septintame puslapiuose – Lietu-vos istorijos raida, (vaizdai, mei-tai ir įvykiai). Viršelio paskuti-niame puslapyje – Vilniaus ka-tedros nuotrauka.

Neistorikas nesiimu kalba-mą raidą vertinti, bet kaip skai-tytojas skaitau šį leidinį vertinga akivaizdžia priemone savai isto-rrijai, jos didiesiems įvykiams suvokti. Man jau seneliam už-kliūva daugelio nūnai vartojami terminai, kaip ir šiame lanksti-nuke – "tautinis atgimimas – 1989", "kyla pabudama visa Lietuva", 1988. Argi lietuvių tauta miegojo 1940 -1990 mei-tais?

Ir pabaigai dar vienas pa-gaidavimas – nedelsiant rūpintis panašaus lankstinuko kitomis kalbomis, pirmoje eilėje, anglų kalba atspausdinimu.

Mečys Valiukėnas

HELP WANTED TRIPLE A IN THE U.S.A.

Immediate openings for both experienced sewing machine operators and pressers. We are expanding our work force to meet the needs of our customers and can offer steady employment plus over time at the best pay rates available in the area on our type of work. PLEASE APPLY IN PERSON.

TRIPLE A IN THE U.S.A. 5310 GUERNSEY ST. BELLAIRE, OH. 43906 614-676-9700

Jaunųjų dviratininkų 'pasveikinimas' blokada balandžio 21 d. Vilniuje.

V. Zaradožno nuotr.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.DEIMANTINĖS
SUKAKTUVININKĖS
ATSIŠAUKIMAS

Mano vardas DIRVA. Pagal Juozą Bačiūną –
esu nerami, triukšminga, krykštauojanti, kartais
supykstanti ir verkšlenanti, paguodžianti ir
įkvėpanti.

J. Bačiūno mintis norime papildyti –
Sukaktuvinė DIRVA gimė Clevelande, čia
augo ir mokėsi spaudos meno, čia pagaliau
sulaukė ir septyniasdešimt penkerių metų
amžiaus.

Iš tikrųjų, Clevelando lietuvių kolonija be
Sukaktuvinė DIRVOS žemėlapyje būtų tik
nedidelis lopinėlis. Tai Dirva, kuri čia patraukė
Lietuvos respublikos prezidentą Antaną
Smetoną ir jo veikliąją šeimą, LTM Čiurlionio
ansamblį, žymiuosius tautinės spaudos ir rašto
žmones, redaktorius, visuomenininkus ir
įvairius profesionalus.

DIRVOS 75 METŲ SUKAKTIS bus
iškilmingai švenčiama spalio 7, sekmadienį,
Clevelande. Sukakties akademinio akto metu,
visų svečių akivaizdoje, mes norėtumėm įteikti
tikrai didelę auką DIRVAI, kad ji dar daug metų
būtų Clevelando lietuvių kolonijos švyturiu, kad
ji ir toliau drąsiai remtų Lietuvos laisvės žygį,
keltų lietuvių savimone ir savigarbą, ir
svarbiausia, kad ji turėtų pakankamai finansinių
išteklų techniškai laikraščio leidimui.

Kviečiame ir raginame visus nepagailėti
Dirvai vienkartinės stambesnės aukos jos 75
metų sukakties proga. Aukotojai bus paskelbti
Dirvoje ir sukaktuviniame leidinyje. Čekius
rašyti ir aukas siųsti sekančiai:

DIRVA -75
6116 St. Clair Avenue
P.O. Box 603206
Cleveland, Ohio 44103

DIRVOS 75 METŲ SUKAKTIES
MINĖJIMO RENGIMO KOMITETAS

NEW YORK

DIRVAI PAREMTI
VAKARAS

DIRVOS 75-čiui atžymėti
ir visiems parengimams koordi-
nuoti, vyriausiojo komiteto pir-
mininkei p. I. Kriaučeliūnienei
paprastus, Aleksandras Vakse-
lis, ilgus metus buvęs Lietuvių
Bendruomenės, New Yorko
Apygardos pirmininku, tuoj
ėmėsi iniciatyvos tokį parengi-
mą ruošti New Yorke. Pirmiau-
siai jis susitarė su Kultūros Ži-

dinio vadovybe dėl datos-sek-
madienį, rugsėjo 23-čią dieną, 3
val. po pietų. Tokia valanda bu-
vo parinkta todėl, kad po pamal-
dų Apreiškimo Parapijos Baž-
nyčioje žmonės neskubėdami
turėtų laiko nuvažiuoti į Kultū-
ros Židinį.

Į posėdį buvo pakviesta 15
asmenų, tačiau atvyko tik septy-
ni. Kiti telefonu pasiekti sutiko
prisidėti ir aktyviai parengimui
talkininkauti, bet dėl ankstyves-
nių išipareigojimų šį kartą posė-
dyje dalyvauti negalėjo. Šių ap-
linkybių išdavoje buvo sudary-
tas tik rengimo komiteto "ka-

Diskutuoiant ... Iš dešinės: prez. V. Landsbergis, arch. Nasvytis, V. Čepaitis ir K. Motieka. A.
A. Žižiūno nuot.

Tarp viršūnių...

(Atkelta iš 1 psl.)

per 70 metų ištūmė visą šalį.
Gorbačiovo tolimesnis laikymas
sis komunizmo nedaug žada
ateityje. Maskvoje posėdžiaujas
partijos kongresas parodė, kad
dauguma komunistų partijos na-
rių nenori nustoti savo, kad ir
menkų privilegijų, ir reformom
nepritaria. Logiškai išvada būtų
partiją paleisti, tačiau tam pasi-
ryžti Gorbačiovas nelinkęs.
Vienintelis daiktas, kuriuo jis
gali pasigirti yra tik jo popula-
rumas užsieniuose. Taip susi-
klosčius jis nutarė nesivaržyti,
bet atvirai paprašyti prezidento
Busho pagalbos. Jis jam parašė
laišką ir viešai patvirtino CBS
korespondentui D. Rader Mas-
kvos gatvėje.

Prezidentas tačiau nėra lin-
kęs padėti pats ar įkalbėti savo
kolegas, susirinkusius Housto-
ne. Japonai nenori padėti So-
vietijai, kol ji neatidavė jiems
po II karo pagrobtas Kurilų sa-
las. Ir JAV dar turi pretenzijų.
Jei sovietų ūkis toks pašlijęs,
kam jie iš savo pusės padeda
kitiems kraštams, kurie šiauriasi
prieš JAV. Visų pirma Kubai?
Sovietų atsakymas yra toks, kad
jie Kubai pinigų neduoda, bet
tik perka iš jos cukrų aukštesne
už pasaulinę kainą ir jai tiekia
naftą, žemesnė už pasaulinę
kainom. Jie yra taip daryti
anksčiau pasižadėję ir negali iš
karto pagalbą nutraukti. Tai pa-
našų į jų reikalavimą atlyginti
okupacijos kaštus Vengrijoje ir
Čekoslovakijoje, tarytum kas
nors juos ten prašė, ar atlyginti

mienas" ir paviršutiniai aptarta
bendroji minėjimo programa,
apimanti kalbėtoją, meninę dalį
ir kitas atskiras parengimo ša-
kas. Pirmininku vienbalsiai bu-
vo išrinktas Aleksandras Vakse-
lis. Nariais: J. Bagdonas, J.P.
Lenktaitis, A. Mackevičienė. A.
Misiūnas, I. Vakselienė ir J.
Vėblaitis. Komitetas pareigomis
pasiskirstys sekančiame posėdy-
je kuris numatytas sukviesti
dviejų – trijų savaičių laikotar-
pyje, tada jau visiems pasižadė-
jusiems dalyvaujant. Kad ren-
gimo procesas nenukentėtų da-
bartiniai komiteto nariai jau at-
lieka eilę neatidėliojamų darbų.
(jl)

už nuostolius, kurios jiems pa-
darė Lietuvos okupacija. Žino-
ma, tuoj pat į galvą ateina ir di-
delės sovietų išlaidos pasiruoši-
mui karui. Sovietai aiškinasi,
kad jie norėtų sumažinti savo
kariuomenę iki dvejų milijonų
vyrų, jau dabar jie nešaukia
naujokų, jei tie pasiryžę moky-
tis. Kol kas dar niekas nežino
jokių tikrų skaičių apie visą jų
militarinį sektorių. Glasnost
taip toli dar nesiekia.

Be to, vien pinigais daug
nepadarysi. Pirmiausiai reikia
pertvarkyti visą ūkinę sistemą.
Jau septintam dešimtmetyje bu-
vo paskolos padėti Lenkijai,
Čekoslovakijai ir kt. Centro
Europos valstybėms, bet rezulta-
tai buvo nepatenkinami. Lenkija
šiuo metu, dar nemažą pažan-
gą pakeliui į rinkos ekonomiką,
tačiau dėl to kenčia didelė gy-
ventojų dalis ir prasidėjo nema-
ži kivirčiai. Gorbačiovas davė
suprasti, kad per sekančius dve-
jus metus, per kuriuos jis nori
pravesti savo reformas jam gali
prireikti užsieniuose pirkti ne
tik didelius kiekius maisto, bet
ir pirmojo pareikalavimo pre-
kių. Sykį pasirodęs prašytoju,
jis jau daug negali ir reikalauti.

N.Y. Times pranešė pirma-
dienį, kad prezidentas Bushas
yra nusistatęs prieš bendrą pa-
galbą Sovietijai, palikdamas tą
klausimą atskirų valstybių nuo-
žiūrai. Kol kas JAV galėtų pa-
dėti sovietams pertvarkyti trans-
porto problemą.

Kiek tai paveiks šį trečia-
dienį turėjusias prasidėti Lietu-
vos derybas su min. pirm. Ryš-
kovu, šiuo metu dar sunku nu-
matyti. Pagal Reuterį, Ryžko-
vas šeštadienį pasakė, kad jei
Lietuva norinti visiškai išsiskir-
ti, ji turi laikytis konstitucijos
numatytos ilgos procedūros.
Prunskienė pranešusi, kad ji pa-
ruošusi įvairių politinių, ekono-
minių prekybos, nuosavybės
santykių, muitų ir kariuomenės
reikalais susitarimų projektus.

**Lietuvos Respublikos
Aukščiausioji Taryba priėmė
nutarimą "Dėl pasirengimo
tarpvalstybinėms deryboms su
TSR Sąjunga". Lietuvių Infor-
macijos Centras pateikia šio
nutarimo tekstą:**

Lietuvos Respublikos
Aukščiausioji Taryba.

Išreiškdamą suverenią Tau-

tos valią siekti visų atkuriamos
nepriklausomos demokratinės
valstybės galių ir institucijų ne-
varžomo veikimo, būdama įsi-
tikinusi, jog į tai veda jos pasi-
rinktas taikus suverenios įstaty-
mų leidybos ir politinių derybų
su TSR Sąjunga kelias, siekda-
ma tų derybų priartinimo, nu-
taria:

1. Tarpvalstybinėms dery-
boms su TSR Sąjunga iš Lietu-
vos Respublikos pusės vado-
vauja jos Aukščiausioji Taryba.
Deryboms parengti sudaroma
Politinio, teisinio ir diplomati-
nio pasirengimo komisija. Ją
teikia Aukščiausios Tarybos
Prezidiumas ir Vyriausybė ir
tvirtina Aukščiausioji Taryba.

2. Šiai komisijai pavedama
parengti Lietuvos Respublikos
ir TSR Sąjungos savitarpio san-
tykių principų projektą ir pakelti
jį šio šaukimo Aukščiausiajai
Tarybai.

3. Politinio, teisinio ir dip-
lomatinio pasirengimo komisija
sudaro ekspertų ir specializuo-
tas parlamentines-vyriausybines
darbo grupes, parengia pagrindi-
nes politines nuostatas, nubrė-
žia kompetencijas, analizuoja
pasitarimų su TSRS žinybomis
turinį ir rezultatus.

4. Lietuvos Respublikai ir
TSR Sąjungai susitarus dėl de-
rybų tikslų ir sąlygų, sudaroma
Valstybinė delegacija, kurią
tvirtina Lietuvos Respublikos
Aukščiausioji Taryba.

5. Pasirengimo deryboms
tvarka ir turinys koordinuojami
su Estijos Respublika ir Latvijos
Respublika, aptariant Baltijos
Valstybių Taryboje.

V. Landsbergis

Lietuvos Respublikos
Aukščiausios Tarybos
Pirmininkas

Vilnius, 1990 m. liepos 5 d.

• LIETUVOS LAISVĖS LY-
GA išsiuntinėjo Lietuvos Res-
publikos Aukščiausios Tarybos
deputatams pareiškimą reikalau-
janti, kad būtų keliamas – ir iki
Aukščiausios Tarybos atostogų
išspręstas – K. Prunskienės va-
dovaujamos ministrų tarybos at-
sistatydinimas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

• **NUMATOMA**, kad šią savaitę Vilniuje lankysis Rusijos prezidentas Boris Jalcen, kuris kietai kritikuoja Sovietijos prezidentą Gorbačiova, kad jo vykdomos reformos yra per lėtos ir nesugeba taikiai išspręsti, kad Baltijos respublikos atgautų nepriklausomybę.

• **GORBAČIOVO** vykdyta blokada prieš Lietuvą tęsiasi 73 dienas. Po moratoriumo priėmimo, kurio prieš Sovietijos komunistų partijos suvažiavimą tas pats Gorbačiovas labai siekė, birželio 30 d. 5:35 val. į Mažeikių refineriją pradėjo tekėti nafta. Iš Maskvos norėta, kad nafta tuoj būtų priimama anksčiau buvusiu kiekiu, bet dėl buvusio ilgoko sulaikymo ir 350 naftos perdirbimo specialistų išvykimo iš Lietuvos, Mažeikiai tokio kiekio negalėjo priimti. Tik palaipsniui viską paruošus, naftos priėmimo kiekis bus padidinamas. Iš Mažeikių refinerijos benzinu pirmiausiai bus aprūpinamas žemės ūkis, nes Lietuvoje prasidėję didieji vasaros darbai – šienapjūtė, ankstyvųjų rugių, kviečių ir miežių pjovimas.

• **LIEPOS** 2 d. pradėta tiekti normalus gamtinių dujų siuntimas po 15 mil. kubinių metrų per parą, o liepos 3 d. nuimta ir geležinkelio blokada. Tą pačią dieną į Naujosios Vilnios geležinkelio mazgą jau atėjo kelios dešimtys vagonų su pakrautomis žaliavomis iš kitų respublikų, ilgą laiką sulaikytomis anapus Lietuvos sienų.

• **IKI ŠIOL** nieko negirdėti apie vizų davimą norintiems keliauti į Lietuvą. Vienok iš Vilniaus, kalbantis telefonu sužinota, kad į Lietuvą jau pradeda atvykti daugiau keleivių iš kitų kraštų. Dėl turistinių keleivių nepaprasto sumažėjimo, labai kenčia Vilniaus turizmui skirti viešbučiai. Kartais būna, kad nėra nė vieno iš kitų kraštų atvykusio keleivio.

• **PO MORATORIUMO** paskelbimo, Lietuvos parlamentas ir vyriausybė pradėjo rūpestingai ruoštis deryboms su Sovietų Sąjunga. Maskvoje min. pirm. Ryškovas pasakė, kad derybų iniciatyva priklauso nuo lietuvių.

Besiruošdami deryboms lietuviai tebebijo, kad kur nors nebūtų apgauti. Ypač, kada prieš moratoriumą balsavo 35 ir 2 susilaikė – daugiausia Sąjūdžio patriotinių narių, – kurie primena, kad derybos neapseis be specialių sovietų žabangų. Landsbergis kalbėdamas apie derybas pasakė, kad pradžioje tekę ilgai derėtis dėl pačių derybų, o tik po to bus prieita, įtvirtinant nepriklausomybę, prie daugybės svarbių klausimų.

• **BIRŽELIO** 25 d. pradėta išduoti Lietuvos pilietybės pažymėjimai. Pirmieji juos gavo, kaip ir priklausė, Landsbergis ir Prunskienė. Įdomu, kokia sparta tokius pažymėjimus gaus visi tų pažymėjimų verti Lietuvos gyventojai.

• **POPIEŽIUS PAULIUS II** lankėsi Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje, atlaikė iškilmingas pamaldas ir pasakė pamokslą. Be Romos lietuvių, dalyvavo vysk. P. Baltakis O.P. iš JAV ir vysk. V. Deksnys iš Vokietijos. Iškilmėse dalyvavęs Lietuvos atstovas prie Vatikano S. Lozoraitis dar kartą popiežių pakvietė, kai leis sąlygos, aplankyti Lietuvą. Pokalbyje su Romos lietuviais popiežius pasakė, kad Lietuva teisingu keliu eina į pilną nepriklausomybę.

• **TRĖMIMŲ** iš Lietuvos į Sibirą, pradėtų 1941 m. birželio 14 d., sąrašai pagaliau surasti. Juose yra 22,161 asmens duomenys iš kur ir į kur tremti. Kol kas nėra pranešta, ar yra trėmimus vykdžiusių asmenų pavardės. Sąrašai jau padauginėti, kad su jais susipažintų kam reikia ir išsiuntinėti į įvairias Lietuvos vietas, kad gyventojai galėtų juos papildyti. Yra žinoma, kad be tų pagrindinių sąrašų buvo ir papildomų trėmimų tuo laiku.

• **Į LITUANISTINIUS** kursus Vilniuje buvo užsirašę 121 norintis juose mokytis. Deja, nė vienas iš jų negavo į Lietuvą įvažiavimo vizos.

• **KUN. ALFONSAS SVARINSKAS**, dvejus metus kelavęs po viso pasaulio lietuvių kolonijas, pelnęs energingo kovotojo dėl Lietuvos laisvės vardą bei garbę, grįžo į Lietuvą ir pradėjo dirbti Kauno arkivyskupijos kurijoje. Jis, tarp kitko, yra laikraštininkams pasakęs, kad Gorbačiovas yra padaręs gerą darbą – spaudimu išgarsino Lietuvą, bet tuo savo vardui jis tikrai pakenkęs.

• **VYTAUTO DIDŽIOJO** universitete, Kaune, pradeda veikti teologijos-filosofijos fakultetas. Į jį bus priimami abiejų lyčių studentai. Fakulteto dekanu yra prof. Viktoras Butkus.

• **140 VILNIUJE** studijavusių medicinos gydytojų gavo aukštojo mokslo diplomus ir davė medicinos daktaro priešišką. Anksčiau, komunistinėje santvarkoje, vietoj priesaikos buvo duodami tik pasižadėjimai.

• **LIEPUVOJE** dabar nėra tos savaitės, kad nebūtų atkurta kokia nors nepriklausomybės laikais veikusi profesinė ar ideologinė organizacija, arba suorganizuota nauja. Birželio pabaigoje pranešta apie atkurtą 1922-1940 m. veikusią Lietuvos vaistininkų draugiją, apie Lietuvoje išleistą Skautų Aido pirmąjį numerį, apie kūrimą Kovo 11 dienos partiją, apie Centro frakcijos sukūrimą Lietuvos parlamente, apie Lietuvos liberalų sąjungos organizavimą.

• **SOVIETIJOS** komunistų partijos suvažiame Maskvoje, Lietuvos savistovė komunistų partija nedalyvauja. Apie Baltijos kraštų savistoves partijas pranešimą padarys Estijos atstovai, kaip buvo tarp Lietuvos, Latvijos ir Estijos savistovių narių sutarta. Tuo tarpu iš Lietuvos dalyvauja tarybi-

Nuo Baltijos iki Ramiojo vandenyno

Virginija Apanavičienė

Taip vadinosi birželio 19 - 23 d. Seate vykusi XII Baltų studijų konferencija, kurią surengė Baltistikos studijų draugija (Association for the Advancement of Baltic studies). Ši tarptautinė mokslo ir švietimo organizacija, įsikūrusi pirmojoje baltų studijų konferencijoje 1968 m. vienią arti tūkstančio narių. Skatinami platūs įvairių sričių tyrimai. Ir šioje konferencijoje veikė literatūros, istorijos, folkloro, socialinių mokslų, bibliografijos, muzikologijos, lingvistikos, ekologijos sekcijos, kuriose Amerikos ir Baltijos šalių mokslininkai perskaitė per 100 paskaitų.

Kas dveji metai keičiasi draugijos pirmininkai. Latvi Andrejį Plakans pakeitė prof. Tomas A. Venclova (Yale University), kuris išrinktas šios AABS organizacijos prezidentu. Anksčiau šias pareigas yra užėmę prof. V. S. Vardys, R. Šilbajoris, M. Gimbutienė. Beje, draugija kas ketvirtį leidžia Journal of Baltic Studies, kuri gauna draugijos nariai ir pasaulio mokslinės bibliotekos. Šiemet geriausių straipsnių autoriaus vardą ir premiją pelnė prof. Rimvydas Šilbajoris (Ohio State university).

– Nuostabu, vis tik yra tai, kad šiais civilizacijos laikais mes galime stebėti ir stebėtis, kad dabarties kultūroje ir mene yra tiek išlikusių senovės baltų pasaulėjautos, besisiejiančios su pagonybe, relikto, – sakė Washingtono universiteto profesorius D. Treatgold.

Tai patyrėme klausydami paskaitas folkloro, etnomuzikologijos, literatūros ir kitose sekcijose. Perpildytoje auditorijoje klausimų ir samprotavimų srautas lydėjo Mildos Bakšytės Richardson (Boston university), Ričardo Vidučio (Indiana University), Janinos Kursite (Latvijos Mokslų akademija) pranešimus.

Klausėme labai išsamius ir įdomius prof. Tomo Venclovos, Rimvydo Šilbajorio, Violetos Kelertienės pranešimus. Šių eilučių autorei muzikologijos sekcijoje teko skaityti pranešimą apie senovės baltų pasaulėjautos reliktus dabartinėje lietuvių muzikoje, iliustruojant B. Kutavičiaus oratorijos "Paskutinės pagonių apeigos" ir kitomis muzikos ištraukomis. Danutei Liaubienei iš Clevelando neatvykus, jos paskaitą apie M.K. Čiurlionio fortepijoninę muziką perskaitė iš Havajų atskridusi Elena Bradūnaitė.

Daug teko išgirsti, – antai labai savalaikiai, nestokoję hu-

Straipsnio autorė, Vilniuje atsisteigusi "Lietuvos žinių" redaktorė Virginija Kligytė-Apanavičienė, viešėdama Clevelande aplankė Dirvą ir pasidalino spaudos rūpesčiais Lietuvoje. Birželio 19-23 ji dalyvavo Baltų studijų konferencijoje Seate ir liepos 1 d. Dirvos gegužinėje.

V. Bacevičiaus nuotr.

moro buvo estų profesorius iš Amerikos universitetų pranešimai Baltijos kraštų ekonominės reformos klausimais. Dar kartą teko įsitikinti, kad jūs žinote apie mus daugiau, negu mes patys apie save...

Jei su kuo nors ir neteko susitikti Washingtono universiteto Johnson Hall, Thomson Hall ar Mc Carthy Hall, tai matėmės Gowen Hall, kur rinkosi visi dalyviai ir amfiteatrinėje auditorijoje svarstė pasikeitimo studentais programas. Beje, Seate dabar studijuoja penki Kauno Politechnikos instituto studentai, o Kaune keletą mėnesių praleido ir kaip patys pasakojasi "gerokai sulietuvėjo" keturi amerikiečiai studentai. Kauno PI prorektorius Mečys Rodomanskas, Vilniaus Pedagoginio instituto rektorius Saulius Razma ir Vilniaus universiteto rektorius Vytautas Kubilius rūpinosi savo studentų studijomis užsienyje.

Dar neprasidėjus konferencijai, birželio 19 d., Seate Šiaurės tautų kultūros muziejuje, atidarant latvių, estų ir lietuvių parodą jau skambėjo visų šių tautų himnai, o giedoti galėjo visi bent keturi šimtai susirinkusių, nes programėlėse buvo išspausdinti ir himnų žodžiai.

Kai vakaro metu scenoje pasirodė Seate lietuvių tautinių šokių šokėjai, pasigrožėjome jaunimu: "Lietutis" gyvuoja jau

dešimtmetį. Bent 70 Seate lietuvių jungia bendrija, kuriai vadovauja nenuilstanti jos prezidentė Ina Bertulytė – Bray. Jos svetinguose namuose jau pirmąją konferencijos dieną susirinko kelios dešimtys lietuvių iš viso pasaulio – Amerikos profesoriai Algirdas Avižienis, V. Stanley Vardys, Bronius Vaškėlis, Ilona Gražytė – Maziliauskienė, Audronė Barūnaitė – Willeke ir kiti, į konferenciją atvykę iš Lietuvos (mūsų buvo 13), Seate lietuvių šeimos su savo globojamais studentais iš Kauno. Beveik visi, atvažiaavę iš Lietuvos, apsigyveno lietuvių šeimose, patyrė nuoširdų rūpestį, buvo ir sutikti, ir palydėti, kai reikėjo grįžti namo.

Ne visus konferencijos dalyvius galėjo paremti AABS, turinti ribotus išteklius. Atskridus į New Yorką iš Vilniaus savo kaštu, taip ir nebūčiau pasiekusi Seate, jeigu ne mielų lietuvių parama. Esu labai dėkinga niujorkietei Elvyrai Oslapas, Clevelando lietuvių Liudos ir Vinco Apaniaus, Birutės ir Juozo Skrinkų, Marytės ir Juozo Mikonių šeimoms, Ingridai Bublionei, Seate lietuvių Inos Bertulytės – Bray ir Irenos Blekytės – Johnson šeimoms. Jų dėka galėjau dalyvauti ne tik XII Baltų studijų konferencijoje, bet ir susipažinti su versliais, darbščiais, mūsų akimis žiūrint kuriančiais nepaprastą visa ko gausą šiuolaikiniais amerikiečiais.

Lietuviai čia laikosi gerai. Mes daug ko turim iš jūsų pasiimti – ištikimybės idealams, vienybės, darbštumo ir taupumo, gebėjimo ramiai gyventi. Tik orumo sunku išmokyti. Jį žmogus įgauna, kasdien jausdamasis teisiu, teisingu ir gerbiamu. Žinodami, kaip jūs mus palaikote čia, būsim stipresni Lietuvoje. Nes tauta yra viena.

nės komunistų partijos atstovai pasisakė, kad jie atstovauja 40,000 Lietuvoje esančių komunistų. Juos dominuoja Lietuvoje gyvenantys kitataučiai, į viršūnę iškėlę lietuviškai mokančius, bet Maskvai paklusnius narius.

• **LIEPOS** 6 d. Lietuvoje prasidėjo dainų šventė. Prie jos, kaip ir anksčiau, buvo prijungti ir lietuvių tautiniai šokiai. Tikrai šiais metais joje nebebus primestinių sovietinių dainų, nei šokių. Iš kitų kraštų – kaip JAV, Kanados, Vokietijos, – neatvyko eilė kvietusių gerų šokių grupių. Pilname grupės sąstato dalyvauja Clevelando Grandinė, iš Suvalkų trikampio Jostvos grupė ir tik šeši šokėjai (trys poros) iš Australijos. Grandinė liepos 3 d. Vilniuje davė savo pirmąjį koncertą.

KŪRYBA IR MOKSLAS

JONUI JURKŪNUI 75 METAI

Vytautas Abraitis

Abejoju galimumu įtikinančiai įrodyti, kad kiekvienas, su laukęs "garbingo" 75-rių metų amžiaus, jau tuo pačiu ir garbingas ir gerbtinas. Jei tai pripažintume už mastą garbingumo ir gerbtinumo, tai amžiaus skaičiai virstų tam tikru sportu - varžytinėmis; kuo didesnis metų skaičius, tuo garbingesnis. Faktiškai šioje žemiškoje kelionėje pagarba ir gerbtinumą tenka užsitarnauti pačiam keliautojui. Jei amžiaus skaičiai kai kuriais atvejais suteikia pirmenybės privilegijų, tai jie tikrai nėra lemiančiais dėl asmens gerbtinumo.

Prieš pora savaitių 75-kių metų sukaktį atšventė Amerikoje ir Lietuvoje gerai žinomas Jonas Juskūnas, gabus inžinierius - statybininkas, iškilus visuomenininkas ir pavyzdinga šeimos galva. Su jo gabumais ir atsiektais laimėjimais per tuos 75-rius metus noriu pasidalinti su Dirvos skaitytojais, kaip neolituanas bendramintis ir asmeniškas draugas.

Rašant apie Jono Juskūno talentus ir atsiektus laimėjimus šeimoje, profesijoje ir visuomeninėje veikloje menu, kad bus tikslinga bent labai trumpais bruožais pažvelgti į jo bijografinius duomenis. Prisibijau, kad bijografijos datose galiu kai kur ir pasiklysti. Už tą solenizantą ir skaitytojus iš anksto atsiprašau.

Jonas Juskūnas gimė 1915 metų birželio 28 dieną Vinde-

kių kaime, Musnikų valsčiuje, Ukmergės apskrityje apygau-sioje ūkininko šeimoje. 1933 metais baigė valstybinę Ukmergės gimnaziją. 1942 metais baigė Vytauto Didžiojo universitetą, kaip diplomuotas inžinierius - statybininkas. Apsišarvavęs inžinieriaus diplomu, 1942 metais, jis pradeda dirbti, nepriklausomybės laikais sukurtoje Lietuvos didžiausioje ir svarbiausioje įstaigoje, "Lietūkis", kaip inžinierius - statybininkas statybos skyriaus vedėju. Ši tarnyba suteikia jam progą apvažinėti visą Lietuvą.

Jonas Juskūnas, 1943 metais, organizuoja ir savo asmeniską gyvenimą, veddamas stambaus Suvalkijos ūkininko dukterį, dantų gydytoją Vincentiną Žemaitytę. Neužilgo Juskūnai laukėsi savo laimingų vedybų vaisiaus - dukters Ramunės, kuriai, deja, neteko išvysti šį pasaulį jos tėvų ir senelių gimtoje žemėje, o tremtyje - Vokietijoje. Besiartinanti Sovietų Sąjungos okupacija, privertė Joną, kaip ir daugelį kitų trauktis į Vokietiją, kad apsaugoti šeimos ir giminių, bei eilės draugų nuo visus bauginančios komunistinės okupacijos. Suorganizuota arkliais traukiamų vežimų vilkstinė, jau bemaž paskutinėmis valandomis, traukiasi iš Suvalkijos į Vakarus. Jonas pavyzdinčiai rūpinasi ne tik savo nėsčia žmona, jos tėvais ir kartu su jais pasitraukusiais giminėmis ir draugais.

1946-49 metais Jonas Vokietijoje yra Augsburgio Aukštesnės technikos mokyklos vice-direktorius. Iš čia 1949 metais kaip DP persikelia į Ameriką. Po kurio laiko jis pradeda dirbti savo srityje kaip inžinierius, įsijungdamas dalininku į lietuvių inžinierių firmą "Venta" Chicagoje. Po kurio laiko pereina dirbti į didžiulę Meissner Engineering Co. kurios vyr. inžinierium tuo laiku buvo E.A. Bartkus. Čia dirba pora metų, kartu būdamas konsultantu ir Ventos firmoje. 1963 metais pereina dirbti, kaip artimas ir atsakingas bendradarbis - inžinierius, į Bartkus Associates firmą. Iki 1988 metų pradžios jis buvo tos firmos viceprezidentas - išdininkas. 1988 metų pradžioje pasitraukia į pensiją, bet atskirais atvejais dar ir dabar talkininkauja E.A. Bartkaus vadovaujamoje firmoje Chicagoje. Tai sėkminga Jono Juskūno skėtinė gyvenimo apžvalga kaip profesionalo. Jis gali didžiulius savo profesinę karjerą Amerikoje. Jis buvo ir yra gerbiamas visų savo buvusių viršininkų ir bendradarbių.

Dažnai ilgas valandas dirbdamas atsakingą inžinieriaus darbą, jis neapleido ir savo šeimos rūpesčių. Kartu su miela žmona Vincentina užaugino ir išauklėjo dukrą Ramunę, dabar Juskūnaitę - Vitkienę, jų (Juskūnų) dviejų anūkų motiną, stipriai pasireikšusią vaidyboje ne tik Chicagoje, bet ir Kalifornijoje; nesilpniau ji reiškiasi ir lietuviškoje visuomeninėje veikloje. Juskūnai užaugino ir išauklėjo lietuviškoje dvasioje ir sūnų Algį. Abu Juskūnai gali didžiulius savo atžalomis. Gi, Jonas savo sukakties proga gali didžiulius būdamas pavyzdingas vyras savo mylimai žmonai Vincentinai, pavyzdingas tėvas savo dukrai ir sūnui, geras senelis savo anūkams ir "rūpintiojėlis" visų savo artimų giminaičių.

Jono Juskūno talentų ir laimėjimų skalėje vyrauja šakota ir impresyvi visuomeninė veikla. Jonas žinomas daugeliui, kaip geras kalbėtojas ir organizatorius. Jo visuomeninė veikla prasideda su jo įstojimu į lietuvių stud. tautininkų korp! Neo-Lithuania, tik pradėjus studijas Kaune. Korporacijoje jis veiklus technikos sekcijos narys; visada uoliai atliekamas jam uždėtas pareigas. 1939-40 mokslo metais jis išrenkamas į Korp. Neo-Lithuania valdybą, kurioje jis vicepirmininkas, pirmininkaujančiam kol. Juozui Enčeriui, iki okupantas korporaciją neuždarė. Tais pačiais metais jis išrenkamas ir į Vyt. Didžiojo Universiteto studentų Atstovybę, kurioje išrenkamas sekretoriaus pareigoms.

Kaip minėjau, 1942-44 metais Jonas Juskūnas, dirbdamas Lietūkyje, turėjo progos su statybomis važinėti po visą Lietuvą. Tą progą jis išnaudojo slap-

Inž. Jonas Juskūnas

ta organizuoti lietuvių pasipriešinimą vokiečių okupacijai, kaip Lietuvos Laisvės Kovotojų sąjungos vyr. vadovybės prezidiumo pirmininkas.

Tik siektiek apšilęs Amerikoje, 1952-53 metais mes jį matome ALIAS vadovybėje, o 1954 metais ir PLIAS vadovybėje. (ALIAS - Amerikos, PLIAS - Pasaulio: lietuvių inžinierių, architektų sąjunga). Nuo 1955-ųjų metų mes jį matome ir kitose bendrinėse Amerikos lietuvių organizacijose, kurios rūpinasi Lietuvos išsivadavimu. Jis dirba Amerikos Lietuvių Taryboje Chicagoje, VLIK'e ir nemaža laiko ir darbo skyrė ir JAV Bendruomenei prieš jos skilimą į R ir ne R bendruomenes. Jau su virš 5-ki metai, kai Jonas Tautos Fondo atstovas Chicagoje. Per tą laiką surinko arti 100.000 dolerių Tautos Fondui jo ruošų metinių vajų renginiuose. Jis ir šiandien ilgametis VLIK'o Tarybos narys, atstovaujantis Lietuvos Laisvės Kovotojus.

Bet gi, Jonas Juskūnas nuo pat įvažiavimo į Ameriką buvo ir yra artimiausias bendradarbis su Amerikos lietuviais - tautininkais ir tremties stovyklų tautininkais Europoje. Jis jau 1949 metais įstoja, į tik įsisteigusią Amerikos lietuvių tautinę sąjungą, kurioje nuo 1955-ųjų metų buvo išrinktas į tris dviejų metų kadencijas valdybos nariu, o 1965 metais jau perėmė Sąjungos pirmininko pareigas iš V. Abraičio. Jonas Juskūnas dirbo tautinėje srovėje Amerikoje ne vien Tautinės sąjungos rėmuose. Jis dalyvavo "Viltis" draugijos kūrime, kuri perėmė ir šiandien leidžia savaitraštį "Dirva". Jis dirbo visoje eilėje Vilties draugijos valdybų. Jo nuopelnas ypač ryškus, rūpinantis skubiu Dirvos atstatymu po Dirvos namų gaisro Clevelande.

Su pilnu pagrindu Chicago didžiūojasi savo Tautiniais Namais. Abejoju, kad kas nors abejotų ir galėtų paneigti, kad be Jono Juskūno organizacinio talento, pasiaukojimo ir sunkaus darbo, šie patogūs Tautiniai Namai būtų virtę realybe, be kurių, atrodo, kad Chicago šiandien vargu ar galėtų išsiversti. Už jo veiklą ALTS-goje, 1986 metų Sąjungos seimas Los Angeles, jį išrinko Sąjungos Garbės Nariu. 1988 metų Sąjungos seimas, Daytona Beach, Floridoje, jam pavedė suorganizuoti Tautinės Kultūros Fondą. Jis tą nelengvą darbą per keturis metus užbaigė. Tautinės kultūros fondas šiandien yra pilnai informintas su Tax Exemption statusu. Jo pirmuoju pirmininku išrinktas, jo steigėjas Jonas Juskūnas. Pradžiai, jau yra sutelkta virš 60.000 dolerių.

Neužmiršo Jonas Juskūnas ir savo pirmosios visuomeninės veiklos meilės - Korporacijos Neo-Lithuania. Jis organizavo jos padalinio steigimą Chicagoje ir dalyvavo korporacijos renginiuose kituose padaliniuose. Jis organizavo jaunąją lietuvišką studentiją įstoti į Neo-Lithuania eiles ir jį auklėjo jos eilėse, dažnai pašvesdamas savo namų Chicagoje didžiulį rūšį sueigoms ir jaunimui pabendrauti. Jis vadovo antrajam korporacijos sąskrydžiui prie Christiana ežero, auklėdamas jaunuosius stovyklautojus pasišvęsti darbui PRO PATRIA. Jis ir šiandien dar korporantų eilėse, kurie dirba jai atsakingą darbą: jis baigia redaguoti jam pavestą išleisti korp! Neo-Lithuania leidinį, kuris ateinančiais metais turėtų pasirodyti visuomenėje. Už jo nuopelnus korporacijai Neo-Lithuania jis yra apdovanojamas Neo-Lithuanijos aukščiausiu žymeniu - korporacijos auk-

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvninkai mes esame gimę,
Lietuvninkai mes turim but.

Tą Garbę gavome užgimę,
Tą ir neturim leisti pražūt.

Kad ir kelintas apsiėmė,
Nieką pavertsi mus visus,
Lietuvninkų vaifinga šeimė,
Tik vis gimdys Lietuvninkus.

Kad Debešei ir susitrautia,
Ir Vėtroš grūnzdį mus išardyt,
Kad ir kelintas pykdamas kaukia
Ir Kalbą mui' nor išvaryt:

Kaip Aušulis drusks prie Miamunėsio,
Lietuvninkis nieko tikt n'atbos,
Kaip Eglė ten prie Szegepelio
Ir Vėtroj ir žiemoj žalius.

Drūtai laityt, drūtai stovėtic,
Lietuviškoji Giminė,
Draugiai lietuviškai kalbėtic,
Tegul supytsta Nežinė!

Šio gyvenimo vertė sukurti save

Kun. Jono Kubiliaus, S.J. sukakčių proga

Birželio 24 – švento Jono dieną – Montrealio mieste, Kanadoje, įvyko neeilinės iškilmės: buvo paminėta kun. Jono Kubiliaus, SJ kunigystės 50 metų sukaktis. Ji paminėta toje pat lietuvių Aušros Vartų parapijoje, kurią lygiai prieš 40 metų – 1950 m. vasarą – sukaktuvininkas įkūrė. Parapiją jis įkūrė ir kiek vėliau jaukią bažnyčią pastatė ką tik atvykęs iš Paryžiaus, kur II pasaulinio karo metu dalyvavo Prancūzijos rezistentų eilėse, gelbėjo iš mirties žydų vaikus ir už tai kurį laiką buvo nacių kalintas ir žiauriai tardytas. Karo metu – 1940 m. vasarą Prancūzijoje išventinto kun. J. Kubiliaus, SJ biografija labai plati bei spalvinga. Tad leiskime jam pačiam nors ir kukliai papasakoti apie svarbesnius jo gyvenimo įvykius:

"Kartais savęs klausiu, ką aš gero padariau savo gyvenime? Atsakymas nėra lengvas. Žinau, kad po studijų nuoširdžiai dirbau šiuose Prancūzijos miestuose – Limoges, Lyone, Paryžiuje; kad kelerius metus skaičiau paskaitas Sociologijos institute, važinėčiau po įvairias Prancūzijos vietas su teisinės moralės paskaitomis. Nacių okupacijos metais rašiau ir administravau laikraštį Renouveau, kurį dėl mano straipsnių gestapas uždarė. Dirbau su prancūzų rezistencija, padėjau gelbėti žydų vaikus, išduodamas jiems metrikus. Po karo įkūriau ir administravau lietuvių misiją Paryžiuje, įsteigiau ir administravau Aušros Vartų parapiją Montrealyje, dešimt metų buvau Jaunimo centro Chicagoje direktorium ir jį dvigubai padidinau. Buvau žemę užpirkęs ir Lemon-te, kur numaciau statyti naują Jaunimo centrą, tačiau jėzuitų vadovybė šį planą atmetė. Su misijomis ir paskaitomis aplankiau bent 18 lietuvių parapijų. Dirbau įvairiose organizacijose su jaunimu, ypač su Akademiniu Skautų sąjūdžiu. Negalėčiau suskaityti, kiek pasikalbėjimų turėjau su atskirais žmonėmis ir žmonių grupėmis. Atrodo, kad begalės darbų. O iš tikro nieko nepadariau, ką ir

Sukaktuvininkas kun. Jonas Kubilius, S.J.

kiek buvau pasiryžęs padaryti," kukliai apie save kalbėjo sukaktuvininkas kun. J. Kubilius, SJ, i kurio pagerbimą Montrealyje tiek bažnyčioje, tiek ir parapijos salėje susirinko gausybė suaugusių bei jaunimo, kaip ir tais lietuviybės žydėjimo laikais prieš 40 metų.

Kiek prašvito š.m. birželio 25 d. 84 metų sulaukusio jubilato akys, kai jis ėmė pasakoti apie savo filosofiją, apie pažiūras į gyvenimą:

"Tvėrėjas davė žmogui kuriamos dvasios, kad žmogus būtų kūrėjas, kaip ir Jis yra kūrėjas. Kada stebiu žmonijos istoriją ir skaitau didžiųjų žmonių gyvenimus iš vienos pusės, ir stebiu žmones, kurie nemato jokios prasmės šio žemės gyvenimo, aiškiai matau jų pastangų vaisius. Vieni atnešė žmonijai begales medžiaginių, dvasinių ir kultūrinių vertybių, ir kūrė save žmonės, didingais ir gerbiama žmonių vadovais. Kiti, nežinodami ką su gyvenimu daryti, nemato jo vertės ir, paniekinę Tvėrėjo duotą kūrybinę galią, skleidžia pesimizmą, dvasinę suirutę... Gyvenimo prasmės problema mane nuo jaunų dienų sekiojo ir kankina. Šiandien aiškiau matau, kodėl. Nes jeigu žmogus negalėtų racionaliai sau išaiškinti gyvenimo prasmės, nedaug jam padėtų ir religinis tikėjimas, ir jis atsidurtų aklygatvėje... Per 84 metus sekiau, rodos, neaklai, pasaulio istorinę tekę, civilizacijos augimą ir kultūros bangavimą įvairiose tautose. Nors gyvenau daugiausiai vien Vakarų civilizacijos ribose ir augau jos kultūroje, bet visuomet buvau atviras ir viso pasaulio kultūrai. Rytų ir vakarų Azija mano dvasiai buvo arti savo galvojime, kaip ir Graikų, Persų bei Egiptiečių pasaulis. Kažkaip nesinorėtų iškelti iš šio pasaulio nepalikus ne pėdsako tiems, kurie susidurs su gyvenimo prasmės problema..."

Kiek atsidūšęs, kun. Jonas Kubilius savo pasakojimą užbaigė šiais žodžiais:

"Jeigu idėja apie gyvenimo prasmę yra, kaip aš galvoju, nauja, norėčiau ją išreikšti suprantamu žodžiu. Ką bandžiau pasakyti apie Islamą, Reinkarnaciją, Troeich ir Nietschę (šis paskutinis mano veikalas – rankraštis sudegė) vokiečių, prancūzų ir lietuvių kalbomis ir straipsniais laikraščiuose bei žurnaluose, buvo tik bandymas besiblaškančios dvasios ir išmestos į medžiaginį pasaulį, surasti save ir sukurti. Jei sugebėčiau dar man likusiu laiku šitą paskutinę mintį apie savo gyvenimo prasmę pasakyti, jausčiaus ir šiuos paskutinius metus praleidęs ne visai niekais".

Ilgiausių metų Jubiliatui linki jo bičiuliai ir gerbėjai, kurių pasaulyje yra nemažas būrys!

VL.R.

ORGANIZUOJAMAS MUZIKOS MUZIEJUS

Rietave, apie 50 km. nuo Klaipėdos, turbūt 18 amžiaus pa baigoje, buvo Oginskių įkurta pirmoji muzikos mokykla Lietuvoje. Pastatas yra išlikęs ir dabar dedamos pastangos jį sutvarkyti, kad ten įkūrus muzikos muziejų – toks būtų pirmas Lietuvoje. Šiuo reikalu rūpinasi

Adas Liaugaudas, dabar jau pensininkas, tam skirdamas visą savo laiką. Yra renkama įvairi medžiaga bei eksponatai tikint, kad su laiku tai galės tikrai reprezentuoti muzikos raidą Tėvynėje.

Rietaviškių, buvusių tos mokyklos mokinių, dauguma atsidūrė Vakaruose ir tikima, kad jų rankose dar gali būti labai vertinamų eksponatų Lietuvos muzikos muziejui. Todėl kreipiamasi į juos – ir visus kitus, kurie domisi muzikos pasauliu, – kad prisidėtų ir talkintų šiame užsi-mojime. Gali kuo nors padėti prašomi kreiptis sekančiu adresu: Adas Liaugaudas, P. Cvirkos 14 - 8, Kaunas 233000.

(ab)

DIE MAKER

Journeyman status or 8 years exp. with documentation. Non day shift job, top hourly rate is \$15.42 with some OT. Apply or send resume, Davis Tool & Engineering 19250 Plymouth Rd., Detroit, MI, 48228 Attn: Joe Bontomas.

OWNER OPERATORS

Need owner operators with good FlatBed Equipment. Also needs owner operators to Pull Company Vans..Needs Drivers For Fleet owners in Youngstown Ohio. All drivers must have 2 yrs. or more traceable all weather semi driving experience and safe driving record. Drug screen required for lease. Call Bill Ginley at 1-800-331-4307

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY, INC.

2713 WEST 71st St. • Chicago, IL 60629 • (312) 436-0197 • FAX (312) 436-6909

VIZŲ Į LIETUVĄ REIKALU

JAV Valstybės Departamentas kreipėsi į JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos Vašingtono įstaigą prašydamas surinkti žinias apie Sovietų vizų neišdavimą JAV gyventojams, norintiems aplankyti Lietuvą. Remiantis Helsinkio sutartimi, Vals-tybės Departamentas ruošiasi protestuoti dėl vizų paneigimų. Tuo tikslu jiems reikia tam tikrų žinių iš asmenų, kuriems paskutinių šešių mėnesių bėgyje buvo paneigtos Sovietų vizos.

JAV LB Krašto valdyba prašo visus, kuriems buvo paneigtos vizos įvažiuoti į Lietuvą, užpildyti žemiau esančią formą ir pasiųsti šiuo adresu:

Lithuanian American Community, Inc.
Government Affairs Office
2060 N. 14th Street, Suite 108
Arlington, VA 22201

Jei turėtumėte klausimų, prašom kreiptis į JAV LB Vašingtono įstaigos darbuotoją Vidą Vodopolaite šiuo numeriu: 1-703-524-0698.

JAV Lietuvių Bendruomenės
Krašto valdyba

SURVEY OF VISA DENIAL

Under the Helsinki Agreement the Soviet Union pledged to allow a free flow of people and ideas across their borders. Under that same agreement the United States Government has the right to complain if there are violations of the act. Thus, the U.S. State Department has requested detailed information concerning the Soviet denial of visas to Lithuania. If you would like to help and have been denied a visa within the last six months, please fill out this form and send it to:

Lithuanian American Community, Inc.
Government Affairs Office
2060 N. 14th Street, Suite 108
Arlington, VA 22201

Name	Age
Address	
Telephone Number	
1. Are you a United States citizen?	
2. What type of visa did you request?	
3. Date of application	
4. Did you go through a travel service?	
Name of travel service	
5. Did you receive any notice from the Soviet Union of your visa denial?	
Date of denial	
6. Were you traveling for cultural, scientific or research reasons?	
If yes, please indicate what program	
7. Do you agree to allow the U.S. State Department to use your survey data in a formal complaint under the Helsinki (CSCE) Agreement?	

Inž. J. Jurkūnas

(Atkelta iš 5 psl.)

siniu žiedu. Tarp kita ko, likimas taip lėmė, kad Jonas Jurkūnas atšventė savo 75-rių metų gimtadienį, pas jį viešint, iš Lietuvos atvažiavusiam jo jaunystės kolegai inžinieriui, buvusiam korp. pirmininkui, Juozui Enčeriui.

Apgailėstauju, kad čia pateikiau tik labai išblaškytą ir trumpą Jono Jurkūno asmenybės apžvalgą. Jis neabejotinai vertas išsamesnio ir geresnio už jo darbus visuomenėje, profesijoje ir šeimoje. Dėkoju Dirvai už šią sukakties progą suteiktą galimybę sveikinti Joną, sulaukusį 75 metų ir linkėti jam geros sveikatos su tokia pat energija ir entuziazmu ir toliau darbuotis tėvynės-Lietuvos labui.

Vytautas Abraitis

Prieš ir po moratoriumo priėmimo...

(Atkelta iš 1 psl.)

aneksavo ir ta padėtis tęsiasi iki šiol. Aneksija turi būti nutraukta, kitaip sakant, reikia atkurti faktinį valstybės egzistavimą. Praktiškai tai gali būti pasiekta ilgomis ir sunkiomis derybomis su TSRS. Kol Lietuvos statusas yra okupacinis, jos deputatai gali veikti tarptautinėje arenoje kaip tautos atstovai: premjerės K. Prunsakienės kelionės į Ameriką ir Europą. Šioj pozicijojir moratoriumas yra tik pseudo-probleminis. Koks gali būti moratoriumas siekiui atkurti Valstybę? Čia gali būti kalbama tik apie moratoriumą vėlesniems dokumentams.

2) Kovo 11 akto interpretacija remiasi ne tiek jo dvasia, kiek raida. Jo tekstas priimamas be jokių išlygų. Suverenių galių vykdymas atstatytas, Lietuva vėl nepriklausoma valstybė. Nekalbant jau apie tai, kad okupacinės armijos savivalės fone tai akivaizdus absurdas, egzistuoja ir kiti abejotini tokios pozicijos momentai.

Taip interpretuotas Kovo 11 d. akto, pripažįstant sienų neliečiamumą pagal Helsinkio Baigiamąjį aktą išeitų, kad "Lietuvos valstybė pripažįsta dabartinių TSRS sienų neliečiamumą" atseit, mes nepriklausomi, bet TSRS ribose. Užėmus antrąją poziciją dėl Kovo 11 d. akto interpretacijos, moratoriumo problema atrodo kur kas rimčiau. Moratoriumas tampa panašus į faktinio valstybingumo atsisakymą.

Sekantį pirmadienį Aukščiausioji Taryba pradės svarstyti Lietuvos Respublikos vyriausybės pasiūlymą, kaip pradėti derybas su Maskva. Girdėjau, kad yra pasiūlyti dar keli derybų variantai, apie kuriuos pranešiu sekančią savaitę. Iki.

...

Prezidentas Landsbergis, grįžęs iš Maskvos po pasimatymo su Prez. M. Gorbačiovu, padarė pranešimą Aukščiausioje Taryboje. Maskva galvoja, kad derybų pradžia Lietuva turi sugrįžti į Kovo 10 d. statusą, atseit visai panaikinti Kovo 11 d. Nepriklausomybės atstatymo aktą. Toks jų aiškinimas grėsia visuomenės suskaldymui. Derybų pradžios laimėjimas būtų per didelė kaina. Net ir Lietuvos vyriausybės projektas skelbti moratoriumą dėl veiksmų sustabdymo po Kovo 11 kelia nerimą, kuris išplaukia ir iš pačios to svetimžodžio sąvokos. "Morte" – dvelkia mirtim.

Jei oponentai (Maskva) reikalauja Kovo 11 akto sustabdymo, gal reikėtų su jais kalbėtis dėl dalinių to akto prielaidų – išsiaiškinti tas akto vietas, kurios būtų priimtos abiem šalims, kalbėjo prez. Landsbergis AT sesijoje. Svarbu kad būtų išsaugota pagrindinė akto dalis ir ji veikėtų net ir derybų metu. Derybų subjektas – Lietuva būtų viename lygyje su Sovietų Sąjunga, nes ji kaip subjektas nėra TSRS dalis (ji negali tartis pati su savimi). Reikia apibrėžti subjektus ir derybų sąlygas: kada prasidės moratoriumas ir iki kol jis tęsiasi. Jei derybos nutrūktų – moratoriumas nutraukiamas automatiškai.

Nors susitikimas su Gorbačiovu buvo atviras ir draugiškas, bet buvo aiškiai sakoma kaip mes turėtume elgtis. Jis perskaitė visus AT siūlomus variantus, o pats pabrėžė, kad Lietuva per mažai dėmesio kreipia į dabartinę Sovietų sąjungos situaciją, kur skubiai rengiamas "Suvereninių valstybių sąjungos" projektas. Jame Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės galėtų turėti net ir "išimtiną" atvejį. Kad Lietuva galėtų žengti į tą procesą, turėtų sustabdyti patį Kovo 11 d. aktą – grįžti į Kovo 10 situaciją.

Prez. Gorbačiovas dar pabrėžė, kad jis turi "veikimo ribas", kurios jį varžo. Tai objektyvi situacija ir ne nuo jo vieno priklauso. Išlaikytinas ryšys su Sąjunga leistų Lietuvai naudotis rinkos lengvatomis. Gi išėjimas iš Sąjungos būtų ne tik be jokių lengvatų, bet dar reikėtų jai pildyti Sovietų reikalaujamas pretenzijas. Kas toliau – Gorbačiovas nebeaiškino, o besitęsiančios blokados pasekoje, pridūrė prez. Landsbergis – ekonominė destruktija, politinė destabilizacija. Tos pasekmės, aišku, atsilieptų ir pačiai Sovietų sąjungai.

Dar prez. Landsbergiui nesusipėjus sugrįžti iš Maskvos prez. Gorbačiovas paskambino Lietuvos premjeri K. Prunskienei. Šiame pokalbyje jis išdėstė kitokią ir daug lankstesnę Maskvos poziciją. To pasekoje susidarė neaiški padėtis, kokia iš tikrųjų liniją užimtų Maskva eventualių derybų metu.

Šiai situacijai išsiaiškinti dar prieš Lietuvos sesiją moratoriumo klausimu premjerė paprašė Gorbačiovo dar vieno susitikimo, kuriame dalyvautų prez. Landsbergis, premjerė Prunskienė ir keli AT deputatai. Iš trumpo interviu aerouoste, grįžusi iš Maskvos drauge su kitais Lietuvos atstovais K. Prunskienė paaiškino kad derybų pradžia Maskvai būtų primtinas Lietuvos vyriausybės pasiūlytas protokolai. AT ši protokolą priėmus ir paskelbus moratoriumą, Maskva nutrauktų blokadą ir sėstų prie derybų stalo. Ketvirtadienį šiuo klausimu pasisakys Lietuvos Aukščiausioji Taryba.

...

Ketvirtadienį birželio 28 Aukščiausioji Taryba svarstė kitų įstatymo projektų ir tik paskarėje prezidentas Landsbergis supažindino su keletą projektų, paruoštų Lietuvos vyriausybės ir AT deputatų. Penktadienį sesija, prasidėjo 1 val ir buvo svarstomi tie projektai. Daugiausia užkliuvo svetimžodžio, "moratoriumas" reikšmė. Siūlyta išsiaiškinti kokią reikšmę pridurtų Maskva ir kokią Lietuva. Nuogastauta dėl galimos apgavystės ir svarbiausia dėl tokios moratoriumo reikšmės supratimo, kurs galėtų pakenkti Lietuvos nepriklausomybei. Norėta sužinoti kodėl Maskva taip skelbia, kam tas skubėjimas labiau naudingas. Pasakyta, kad moratoriumą priimsime tik blokados pasekmių spaudžiami.

Po ilgų diskusijų buvo nubalsuota pats pagrindinis prez. Landsbergio pasiūlyta moratoriumo versija ir po truputį papil-

dyti. Pareiškime sakoma, kad AT yra ir lieka tautos ir valstybės suverenių galių reiškėja, atkurdam nepriklausomą Lietuvos Valstybę – skelbia nuo derybų su TSRS derybų pradžios 100 dienų moratoriumą 1990 m. Kovo 11 d. aktai kylančius veiksmus. Lietuvos Respublikos AT gali moratoriumą pratęsti, arba atšaukti. Moratoriumas savaime netenka galios, nutrukus deryboms.

Pareiškimą pasirašė Lietuvos Respublikos AT pirmininkas V. Landsbergis. Vilnius, 1990 m. birželio 29 d. Pareiškimas buvo paskelbtas Šeštadienį, birželio 30 d. rytą, o po pietų Mažeikių Naftos perdirbimo gamykla jau pradėjo gauti blokados metu sustabdytą alyvą. Taigi, blokada (neoficialiai paskelbta) neoficialiai ir buvo nutraukta. Reikia manyti kad ir visi kiti blokados padariniai bus nutraukti. Svarbiausi iš jų geležinkelio transportas ir Lietuvos sienos atidarymas.

Lietuvai labai svarbu gauti laisvą pasikeitimą su Lenkija, per kurią bus galima sulaukti pagalbos iš užsienio.

Penktadienio vėl vakarą į Vilnių atskrido Clevelando "Grandinėlės" šokėjai su jos vadovais Liudu ir Aleksandra Sagainais. Juos sutiko labai didelis būrys Vilniečių jaunimo ir Grandinėlės šokėjų giminės. Kaip Lietuvoje įprasta, atvykusius apdovanojo gėlių puokštėmis. Beje, "Grandinėlė" yra vienintelė šokėjų grupė iš JAV gavusi leidimą atvykti į Lietuvos Dainų ir Šokių Tryliktąją Šventę.

...

Praejusios savaitės pranešime nepaminiėjau, kad PLB vicep. R. Kučukis prašomas aplankiau Lietuvos prezidentą Landsbergį ir painformavau jį apie PLB rengiamą pinigų vaju Lietuvos Nepriklausomybės įtvirtinimo fondui. Prezidentas šia žinia buvo patenkintas, davė savo parašą aukotojų padėkos

laiškams, priėmė mano asmeninę auką šios akcijos pradžiai ir trumpai papasakojo apie šios savaitės įvykius Aukščiausioje Taryboje.

Pasimatymas įvyko 8:40 val. vakaro, tad nenuostabu, kad prezidento veide matėsi nuovargis, tačiau ir didelis ryžtas ištvirti iki pergalės. Beje, jo kalba penktadienio AT sesijoje ir aiškus pasisakymas už moratoriumo paskelbimą nulėmė deputatų balsavimą tokia didele balsų persvara.

Pirmadienį (liepos 2 d.) AT dirba komisijose, kurios ruošia naujus įstatymų projektus. Atgimimo redaktoriaus Vitaliaus Zaikausko padedamas išsiunčiau Dirvai praėjusios savaitės raportą ir Lietuvos Žurnalistų Sąjungoje įsiregistravau ir gavau akreditaciją Lietuvos Dainų ir Šokių renginiams. Gavau visas programas ir didelį pluoštą vertingos informacijos apie šią ir praėjusias šventes.

Tryliktoje Šventėje dalyvauja 26.804 suaugusieji, 6.439 vaikai, 372 svečiai ir 600 tremtiniai. Iš viso 34.211 dalyviai. Šventės renginiai prasidės liepos 6 d. Liaudies meno paroda, Šv. Mišiom Arkikatedroje; ir Tautinio (folkloro) Vakarų senamiestyje ir Ansamblių Vakarų Kalnų parke. Šeštadienį, liepos 7 d. bus du Šokių dienų pasirodymai Žalgirio stadione, o Šventė bus užbaigta Sekmadienį Dainų diena Vingio parke. Dainų šventės-tai lietuvių tautos – dvasinis kultūros fenomenas, unikalus kultūros reiškinys.

Atsisakius ideologizuoto meno suvokimo, politizuotos atributikos, vėl grįžtama prie ištakų: Dainų šventės yra visos tautos šventė, dvasinė kultūros jungtis. Meno mėgėjai geranoriškai ugdo kūrybingumą, tęsia etnines kultūros tradicijas.

Tautos atgimimas davė impulsą naujai permąstyti kultūros politikai. Šių metų Dainų Šventė igijo naujų spalvų, rašo L. Abaris ir A. Šidlauskas, – atsisakyta ideologizuoto repertuaro, pompastiškų eisenų, pramo-

ginių šokių. Šioje šventėje visas teises igijo folkloras, dainų ir šokių dienų repertuaras tapo liaudiškas, atsisakyta kontatos, vyriausieji šventės vadovai buvo išrinkti rinkimuose, o ne paskirti kaip anksčiau. Tradiciškai šventėje dalyvauja moksleiviai ir tautodailininkai. Folkloro koncertas vyks naturalioje aplinkoje – sostinės senamiestyje. Pirmą kart moksleiviai dainininkai dėvės tautinius rūbus. Dideliu tiražu išleista dainynėlis "Užaugau Lietuvoj", kurio dainas kartu dainuos ir Šventės dalyviai, ir Vingio parko žiūrovai. Sutrumpėjo repeticijų laikas, nes intensyviau dirbta vietovėse.

Pamažu sugrįžta trijų Lietuvos Respublikos dainų dienų (1924, 1928, 1930) tradicijos. Repertuare – auksinis liaudies ir originaliosios muzikos fondas. Naturalumas, kuklumas, tautiškumas – svarbiausi Dainų švenčių siekliai dabar ir ateityje. Savanoriška mėgėjų meno plėtotė, visuomenės kultūringumo ugdymas, etnografiškumo atgaiva ir folkloro plėtotė, šeimos tradicijų puoselėjimas – tai perspektyva, kuri nubrėžia tolesnes liaudies kultūros ugdymo formas.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

**PUNCH PRESS
MECHANIC**

Opening on afternoon shift for person with minimum 2 years experience in set-up and troubleshooting of automatic-feed punch presses used in light gauge metal stamping, drawing, and forming operations. Metal container fabricating experience is a plus. We are a growing, progressive company offering excellent wages and a superior benefits package. Send resume and wage history or apply at Personnel Office (entrance on E. Walnut St)

J.L. CLARK

a member of the CLARCOR consumer products group

PO BOX 4865
303 N. Plum St
Lancaster, PA 17604
E.O.E.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

ESLIC

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

Santrumpos: atm. įn. — atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio — aukotojas, įm — įmokėjo, atst. — atstovauja, asm. — asmuo, suma po pavardės — įnašų iš viso.

1990 m. kovo mėn.

2 x \$10 — Palionienė Sofija, \$155; Vaitkevičius Stasys, \$180.
1 x \$15 — Matveikienė Stasė atm., \$60.

4 x \$20 — Galinis, Bronius atm. įn., \$2,040; Janušauskas Jonas, \$120; Šimėnas Alysa, \$590; Vainauskas Jonas atm., \$450.

1 x \$23.32 — Cheleden Charles S., \$1,400.

15 x \$25 — Ambraziejus Petras ir Janina, \$50; Bačiulis Petras, Alonas ir Salomėja atm. įn.: Bačiulis Vladas, \$350; Bubnys Edvardas, \$175; Daukantas Bladas ir Zuzana, \$550; Jonikas dr. Petras ir Ona, \$800; Keblinskas Darius Antanas, \$125; Keblinskas Julius Pranas, \$125; Keliuotis Juozas atm. įn.: Petrauskienė Marijona, \$150; Mykolaitis Kostas atm.: Vaitas O. ir V., \$125; Petrauskas Steponas atm. įn.: Petrauskienė Marija, \$395; Raila Neringa, \$300; Savaitis Jurgis, \$100; Steponaitis kun. Justinas, \$200; Urbutis Pranas atm.: Sufrin Barry ir Irene, \$780; Venclova Tomas, \$360.

35 x \$30 — JAV LB Waukegan/Lake County Apylinkė, \$3,460; Norkus Alfonsas atm. įm. 2 asm., \$155; Straukas Charles K., \$30.

8 x \$50 — Bikinas Juozas ir Kotryna atm. įn.: Mikalauskienė Emilija, \$150; Draugelis Arūnas ir Irena, \$425; Keblinskas Algirdas \$600; Keblinskienė Vida, \$800; Laučka Juozukas atm. įn.: Laučka Juozas, \$200; Narusiewicz Michalina, \$250; Rauckis Vytautas ir Valentina, \$600; Sadauskas Albina \$50.

1 x \$50.93 — Greater Hartford Area Combined Fed. Campaign, \$50.93.

1 x \$69 — Dariaus ir Girėno Lietuvistinė Mokykla, \$1,390.72.

1 x \$90 — Lesčinskas Vaclovas atm.: įm. 7 asm., \$190.

22 x \$100 — Abelkis Povilas atm.: Abelkis Sigutė M., \$800; Baltrėnas Laima, \$100; Cháinas Viktoras, \$700; Garbenis Vladas atm. įn.: Atutis Aleksandras, \$100; Grigaliūnas Raimundas, \$300; Grinius Antanas ir Jadvyga \$200; Janušis Antanas ir Zuzana, \$1,200; Juknevičienė Elena J., \$200; Kliorys Petras ir Jadvyga, \$600; Klova Vincas, \$3,300; Kučiauskas Igoris ir Kunigunda, \$200; Lapatinas Vytautas ir Alice, \$500; Liaukus Justinas ir Elena, \$2,500; Liulevičius dr. Arūnas ir Aušrelė, \$100; Mironas kun. Vladas atm. įn.: Mironaitė dr. Ona, \$1,800; Pagirys Vytautas atm.: Pagirys Elena, \$200; X. \$2,000, Rastonis Vytautas ir Eugenija, \$300; Rasys Juozas A., \$2,300; Rimas Bronė, \$220; X. \$100; Vilutis Edvardas atm. įn.: Vilutienė Marija, \$200.

2 x \$150 — Bankauskas Česlovas, \$500; Juškys Bronius ir Viera, \$150.

1 x \$198.76 — Abromaitis Šarūnas, \$198.76.

7 x \$200 — Bumelienė Janina

atm. įn.: Bumelis Ignas, \$700; Černius Kazys ir Filomena, \$3,700; Juška Adolph, \$200; X. \$1,200; Kairienė Liucija atm. įn.: Kairytė Irena, \$1,800; Paronienė Brangoulė, atm.: Kairytė Irena, \$300; Šambrotas Andrius atm. įn.: Rūta Tadas, \$300.

1 x \$220 — Tamulis Juozas atm. įn.: įm. Sotelis A. M. ir V. \$100, Jelionis S. ir A. \$25, Karaitis G. ir V. \$25 ir 4 kt. asm., \$220.

1 x \$258.50 — Wootton (Abromaitis) Vilija, \$258.50.

1 x \$300 — Cicero Lietuvių Namų Savininkų Klubas, \$300; Remienė Marija, \$1,800.

1 x \$350 — Andriulis, Adolfas atm.: Andriulienė, Viktorija, \$1,000

1 x \$412.36 — Brencius Kazimieras, Testamentinis Palikimas, \$5,112.36.

10 x \$500 — Didžiulis Vytautas ir Jadvyga, \$1,000; Grižė-Jurgelevičius Stasys ir Barbora (mirusi), \$11,000; Juška Petras, \$3,500; Seibutis Edward ir Levutė, \$500; Shukis Ellen, \$500, Stančikas Bronius, \$600, Stangenbergas Edvardas atm. įn.: Stangenbergienė Bronė, Bronė, \$1,010; Edvardas Žitkus atm. įn.: Žitkienė Janina, \$1,800; Zulpas Kazys atm. įn.: Daunoras Juozas ir Janė, \$1,000.

3 x \$1,000 — Didžiulienė Kazimiera atm. įn.: Didžiulis Vytautas ir Jadvyga, \$9,000; Rimas dr. Motiejus ir Aldona, \$4,000; Sidrys dr. Rimvydas, \$59,000.

1 x \$1,486.73 — Tamolonis Anna, Testamentinis Palikimas, \$1,486.73.

Iš viso \$16,130.60.

1990 m. balandžio mėn.

1 x \$10 — Grušienė Emilija, \$120.

2 x \$20 — Šiurkus Antanas ir Vladė, \$220; Vaičieliūnienė Kazė, \$450.

2 x \$25 — Jankus Vytautas ir Vanda, \$200; Sakadolskis Romas ir Emilija, \$135.

6 x \$50 — Kloris Jonas, \$520; Mickus Vytautas J., \$154; Muliolis Algirdas ir Amanda, \$150; Petravičienė Lidija, \$180; Shatas Romas, Gertrude ir Mrs. S., \$1,200; Zalubas Romualdas, \$275.

1 x \$60 — Makaras Antanas ir Cecilija, \$2,100.

1 x \$75 — Galdikas Valentinas atm. įn.: Galdikas Sofija, \$400.

15 x \$100 — Ashmanskas Tomas, \$200; Anysas Jonas atm. įn.: Anysienė Adelina, \$450; Dabušis kun. Viktoras, \$900; JAV LB Phoenix apylinkė, \$1,559; Juzelskis Antanas ir Stasė, \$900; Karaitis Aušrinė, \$650; Kaunas Roman R., \$200; Kasa Lith. Fed. Credit Union, St. Petersburg Beach, \$550; Lėkienė Emilija atm. įn.: Lėkiai Juozas ir Aldona, \$100; Makarienė Ona atm. įn.: Makaras Antanas, \$100; Martinkus Pranas atm. įn.: Martinkienė Birutė, \$415; Pakulis dr. Viktorija A., \$100; Užgiris Vytautas I., \$100; Landsbergytė-Veillon Irena, \$700; Žolynas Kostas ir Ona, St. Baro gimtadienio proga, \$200.

Politika ar absurdo teatras

Juozas Žygas

Dabartiniai įvykiai pasaulinėje scenoje, labai primena pernai matyto Vyt. Kernagio teatro "Tarp girnų" sceną — "psichiatrinė palata". Kurioje visi buvo psichiniai nesveiki, tik iš karto nebuvo galima to pastebėti. Visi atrodė menininkai... kol paaiškėjo! Tas pat yra ir pasaulinėje scenoje.

Beje, aiškumo dėlei, išdalinkime į "didžiąją" ir "mažąją" sceną. Gal tai būtų ne pagal talentus, bet rolių svarbumą. "Didžiojoje" scenoje vaidina pasaulinės garsenybės: Tai ministrai, premjerai, prezidentai, kardinolai ir prisidengę melagiai. "Mažojėje" scenoje jau mums daugiau pažįstami veidai: tai įvairūs pirmininkai, "veiksniai", diplomatiniai veikėjai ir net piemengaliai. Taip! Bet, kaip žinome, nėra didelių ar mažų rolių, tik aktoriai. Pasaulinėje

1 x \$123 — Blumenthal Milton, \$323.

1 x \$130 — Gintautas Romas atm.: įm. 9 asm., \$230.

1 x \$165 — Rackienė Marija atm. įn.: Rugienius Vitas ir Juri- na \$100 ir 5 kt. asm., \$265.

4 x \$200 — Bartosevičius Eutenijus atm. įn.: Bartosevičius Eugenija, \$2,900; Liutermoza Pulk. Albertas atm. įn.: Liutermo- zienė Ona, \$2,000; Matke- vičius Klemensas, \$2,000; Nor- vila Kostas A., \$400.

1 x \$291.15 — Birulis dipl. inž. Nikolojus ir Lydija atm. įn.: Dolles Nina, \$891.15.

1 x \$300 — Pakalnis Vytautas Alfonsas, M. D., \$1,000.

1 x \$305 — Nevasaitienė Ona atm. įn.: Rugienius Vitas ir Juri- na \$100, Janušis Antanas ir Zuzana \$25, Pajaujis Zenonas \$25, Rauckis Victor ir Valentina \$25, Rugienius Algis ir Liūda \$25, Udrys Narimantas ir Janina \$25 ir 7 kt. asm., \$1,245.

1 x \$1,000 — Garbenis Vladas, Testamentinis palikimas, \$1,000.

1 x \$1,100 — Birmantas Eugenijus ir Charlotte, \$1,500.

1 x \$2,000 — Karvelis Juozas ir Valė, \$2,000.

1 x \$3,000 — Prunskis Jonas ir Vanda, \$4,600.

1 x \$50,000 — XX.

Iš viso \$61,249.15.
Pataisas: 1989.XII.32 auka X. \$1,000 buvo Jadvygos Tamaševičienės, a.a. Juozo Tamaševičiaus mirties 2-rujų metinių proga.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1990.IV.30 pasiekė 4,670,514 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 2,537,586.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,182,516 dol.

Sudarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą: "LITHUANIAN FOUNDATION INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, CHICAGO, IL".

Visi remkime Lietuvių Fondą nes gautos palūkanomis remiama lietuviybė.

scenoje melagiai ir yra geriausi aktoriai. Tarp šių scenų pagrindinis skirtumas gal yra tas, kad didžiojoje scenoje aktoriai savo tarpe kalbasi, o mažoje ne!

Tik, žinoma, politinė arena... tai ne Šekspyro dramos, kuriose kiekvienas sakinytis apgalvotas ir žodis turi savo prasmę. Politikų pasakytus žodžius yra sunku suprasti. Premjerė K. Prunskienė savo lankymosi Washington metu, kalbėdama apie Gorbačiovą pasakė: "mesianti į jo kelią žiedus". Tai ji pasakė AFL-CIO unijų vadams. Jeigu okupuoto ir blokuojamo krašto premjerė, žada jam mesti gėles, tai kas pakels į jį akmenį? Nejaugi manė, kad ji kalbanti universitetų profesoriams, ar sovietinio tipo unijų vadams. Iš šio taško išeinant, būtų galima net Busho saldiežiuvimą ir nesiorientavimą suprasti.

Viršūnių konferencijos uždaramojoje sesijoje Gorbačiovas parodė savo tikrą veidą. Kalbėdamas apie Lietuvą jis pradėjo. "Reikalas nėra paprastas, reikėtų pasvarstyti apie teritorijas... kurios priklausė Gudijai. (?) Taip pat apie Klaipėdą, kuri priklausė Vokietijai. Taip pat tautines mažumas, rusus... ir raketas. Taigi, kaip matote, reikalas ne per vieną naktį išsprendžiamas". Priedo spiovė Bushui į veidą apie Tiananmen ir Panamą. O gal reikėtų paleisti kelias salves Lietuvoje? O Bushas šalia sėdėdamas kvailai šypsojosi. Atrodo jis net angliško vertimo gerai nesuprato, kadangi sekančią dieną pareiškė pasitenkinimą apie Gorbačiovo gerą valią ir reikalų supratimą.

Pasirodo, kad kipšas ne tik pelkėtose vietose tevaikšto. Pačios blokados įkarštyje, kai katalikiška Lietuva buvo smaugiama. Chicagos kardinolas Joseph Bernardin pasiuntė sveikinimo telegramą Gorbačioviui, Taikos medalio laimėjimo proga. Gal reikėtų jam priminti, kad negalima vienu metu tarnauti "Dievui ir mamonai". Arba gėriui ir blogiui!

Mažojėje scenoje pasimetimas! Aiškiai matosi, kad sufle- ris išsigandęs pabėgo. Kiekvienas atlieka savo aktą, kaip kuris išmano — tačiau nėra bendros jungties. Iš Lietuvos pasklido prašymas į kurį įsijungė ir išeivija, kad būtų pripažinta Lietuvos vyriausybė. Deja, saujelė

nesubrendėlių akademikų ir bičiulių, pradėjo platinti laiškus ir memorandumus, kad vyriausybė būtų nepripažinta!

Lietuvon sugrįžusi K. Prunskienė taip kalbėjo: "Kodėl M. Gorbačiovas turi būti entuziastas, pirmas pripažindamas Lietuvos Nepriklausomybę, kai kitos valstybės to nepadarė. Tai Washington aš labai nenorėjau, kad kas paklaustų, kodėl prezidentas Bushas turi būti entuziastas kuris pirmas pripažintų Lietuvos nepriklausomybę ir jos vyriausybę, jeigu šito nepadaro ponas Lozoraitis. (...) Aš esanti nepatikima ir laikina vyriausybės vadovė, kurią netrukus reikės griauti, ..." Prigėsta šviesos ir suskamba VLIKO ir ALTO pirmininkų balsai, kurie šią tragikomediją užbaigia maldos žodžiais: "Holy Father, say but a word and Lithuania will be saved!" Iš auditorijos pasigirsta skausmingi balsai: "Viešpatie, duok išminties tiems, kurie mums vadovauja! "Publikai ap- leidžiant teatrą iš užkulisių girdėtis jau suprantami vieningo choro žodžiai... pinigų! pinigų! pinigų!

PARAMA LIETUVAI

Paryžiaus žiniomis, pirmutinė humanitarinės pagalbos sunkvežimių važta pasiekė Lietuvą birželio 16 d. ir buvo perduota vaistų dalinimo komisijai. Ją sudaro Caritas, Raudonojo Kryžiaus, Gydytojų, Vaistininkų asociacijos ir Sveikatos ministerijos atstovai.

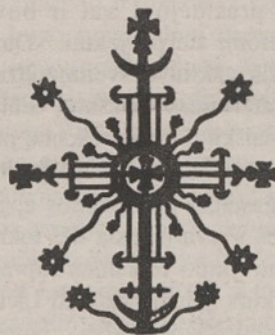
Siuntą suorganizavo Europos LB-nės, su Australijos LB-nės finansine parama. Transportaciją sudarė Belgijos, Prancūzijos ir Vokietijos sunkvežimiai.

Antra siunta labiausiai Lietuvoje reikalingų vaistų ir medikamentų yra planavimo eigoje ir prie jos prisideda Šveicarija, Caritas, Tarptautinė Žmogaus Teisių S-ga, Maltos Ordinas ir Vaistininkai be sienos organizacijos.

Norintieji prieš šių siuntų prisidėti, daugiau informacijų gali gauti iš savo kraštų LB atstovų.

(el)

DIRVOS FAX
(216) 431-1614

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Tiesa yra mūsų pusėje ir istorija vėl dirba mūsų naudai

"Gimtojo krašto" redaktoriui Algimantui Čekuoliui lankantis Amerikoje, dar prieš Gorbačiovo - Busho susitikimą, dr. Viktoras Stankus, Vilties draugijos valdybos pirmininkas, turėjo progos su juo susitikti ir išsikalbėti Lietuvą liečiančiais klausimais, kurių dalimi jis čia pasidalina.

AR YRA GALIMYBĖ PAVEIKTI GORBAČIOVĄ PRIPAŽINTI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ?

Gorbačiovo pakeisti nesugebėsime, nereikia nė bandyti. Net ir demokratijoje sunkiai skiriamasi. Geriausias pavyzdys, kur skyrybos gal lengviausiai įvyko, tai D. Britanija, nes buvo geografiniai išsklaidyta. Buvo daug sunkiau Prancūzijoje – Indokinijos drama, Alžyro kovos grėsė chaosu pačiai Prancūzijai. Naturalu, kad ir 300 metų – skaitant nuo Petro Didžiojo, – Rusijos imperija žlunga. Tačiau žemynas (Eurazija) vientisas, tai yra sunkiau.

Ir mes, lietuviai, negalime pakeisti savo geografinės padėties, istorijos, sanklodos pasau-lyje. Bet yra panaudotinų ginklų – didžiųjų tautų interesai. Iš viso yra objektyvių sąlygų.

Lietuvai visad buvo geriau, kada buvo silpni kaimynai. Kada gi Lietuva tapo didžiausia šalis Europoje – nuo Baltijos jūros iki Juodųjų marių? Gi tada, kai Rusija buvo po totorių jungu. Neapsirinkim, Lietuvos Didžioji Kunigaikštija todėl taip išsiplėtė mažiausia kardo jėga, kad prie jos noriai jungėsi Rusijos kunigaikštijos. Tačiau kai nuo Kotrynos I-sios (lietuvių kilmės) ir nuo Petro I - Didžiojo laikų Rusija stiprėjo, plėtėsi – Lietuva traukėsi, iki pasiekė savo etnines ribas.

Lietuvai 1918 metai buvo įmanomi, nes Rusija buvo baisioje suirutėje ir panaši situacija radosi Vokietijoje. Rusijai ir Vokietijai susitarus, pasibaigė mūsų nepriklausomybė.

TAI KOKIOS LAISVĖS PERSPEKTYVOS YRA LIETUVAI ŠIANDIEN?

Dabar padėtis kita. Vokietija prarado savo ekspansionistinius siekius, į mūsų reikalus nežada kištis. Tai gerai, ir blogai. Praradom tradicinę galimybę balansuoti tarp didelių valstybių, bet turime vienu priešu mažiau. Tuo labiau, kad naujoji Lenkija, susirūpinusi išsaugoti sieną Ode-rio ir Nisės linijoje, jau atsisa-ko nuo savo rytinių valdų. Vilnius bei Vilnijos klausimas nu- stoja būti kliūtis su Lenkija. Lieka Rusija – šiuo terminu ap- jungiant ir visai surusėjusią Gu- diją ir, tam tikra prasme, Ukrai- ną. Jei šis kaimynas bus stip- rus ir dinamiškas – mes šanso neturime.

Tačiau 73 metų komunizmo patirtis parodė, kad tai negyvy- biška ideologija ir dabar esame liudininkais tos dogmos ir prak- tikos puvimo – tai mūsų tautos istorinis šansas!

AR TAI REIŠKIA, KAD RUSIJA PERIMS DEMOKRATĖJIMO JUDĖJIMĄ IŠ LIETUVOS IR ILGAINIUI ELGSIS SU LIETUVA DEMOKRATIŠKAI?

Paradoksalu, bet Lietuvai blogiausia būtų, jei Rusija nu- galėtų Karensko tipo vyriausy- bę su naujais dinamiškais žmo- nėmis, bandančiais atstatyti im- periją naujais pagrindais. Bet kol kas tai nelabai gresia. Krem-

liaus valdovai negali išmesti ko munizmo iš devinto aukšto lan- go, nes yra patys prie jo prišiti. Bandytas galvanizuoti esančią Rusijos sistemą dar tęsis ko- kius metus, nors eiliniai Rusi- jos gyventojai jau jokių iliuzijų dėl tos sistemos nebeturi. Vei- kia dar vis inercija ir baimė.

Tokiose sąlygose mums de- rėtis pasiekti savo nepriklausom- ybę yra sunku, bet įmanoma. Greičiausiai iš karto tai padaryti nepavyks. Bet skaitau, kad ko- vo 11-tos nutarimas buvo teisin- gas ir labai laiku.

TAI PARTIZANŲ KOVOS LIETUVOJE NEBUVO VELTUI?

Taip. Pažymėsiu, kad mūsų partizanų žygis buvo labai svar- bus. Bet negalim užmiršti, kad jisai buvo apėmęs tikrai kaimo rajonus ir praktiškai užgeso 1953-54 metais.

Tačiau tie metai sutapo su Kruščiovo atėjimu, pirma struk- tūriniu USSR pertvarka, kuria tuometiniai Lietuvos vadovai labai gražiai pasinaudojo, užkir- to kelius masinei migracijai iš rytų ir išdėstė visuose strategi- niuose administracijos postuose vietinius, daugiausia Kauno Po- litechnikos Instituto (tolygu MIT - Massachusetts Institute of Technology) ir Vilniaus Uni- versiteto žmones.

Šita struktūra tebėra iki šiol ir jos sąveika su disidentais bei pogrindžio likučiu padarė tai, kas įvyko 1988-89 metais – at- gimimo procesas, įskaitant Sąjū- džio susikūrimą, sustiprėjimą ir valdžios paėmimą.

Grįžtant prie ankstyvesnio klausimo apie Rusijos demokra- tėjimo galimybės procesą, gali- ma sakyti, kad tuo pačiu metu yra solidi bazė santykiams su Maskva šiandien. Ir Kremlius, ir pasaulis mato viena reikšmę Lietuvos valią. Mato tą valią ir rusų tauta, eiliniai žmonės. Tai yra lemiamas faktorius.

Partokratai – komunistų par- tijos funkcionieriai, arba taip va- dinami aparachikai, – supranta, kad Pabaltijis bendrai, o Lietu- va ypatingai, yra didžiųjų per- mainų Sovietijoje katalizatorius. Jeigu mes išsaugosime demokra- tiją, tapsime laisvi ir demokra- tiški, to reikalaus kitos USSR tautos, įskaitant ir rusų tautą (tai jau yra įvykę, išrinkus Ru- sijos respublikos prez. Jelciną / Red.).

Lieka dvi prielaidos: grąžini- mas vėl žiaurios diktatūros (kas sunkiai įmanoma), arba suteiki- mas panašių teisių visoms res- publikoms, siekiant išvengti jų visiško atsisiskyrimo, nors tai la- bai nepriimtina partokratams.

KOKIOS REIKŠMĖS TURĖS BUSH-GORBAČIOVO SUSITIKIMAS?

Būtent, kad čia yra didysis laisvojo pasaulio šansas. Paa- škinsiu.

Labai gerai, kad prez. Bush susitinka su Gorbačiovu. Atro- do, kad įvyks ginkluotės maži- nimas ir bus susitarta dėl preky- bos su USSR (iš mūsų pusės – kad būtų nuimta ekonominė blo-

kada Lietuvai). Tačiau tai yra trumpalaikiai laimėjimai laisvam pasauliui. Jie būtų daug dides- ni, jei Sovietų Rusija taptų de- mokratiška (Lietuva vistiek joje nedalyvautų) ir tuo pačiu nusto- tų būtų grėsme. Tada būtų įma- nomas labai didelis ginkluotės sumažinimas. Branduolinis gin- klas globalinius karus padarė ne įmanomais. Reiškia galime jau žengti žingsnį toliau į priekį – konfrontacijų ir jų priežasčių pa- naikinimą. Tai nebėra iliuzija, ar tik gražios svajonės.

Mūsų tautos laimei ar nelai- mei, tapome šio proceso raktu, pasaulinio uragano centru. Lie- tuvoje nesilieja kraujas, bet štai jau du mėnesiai, kai esame pir- muose laikraščių puslapiuose ir TV, radijo laidų pagrindinėse žiniuose. Kodėl? Ne todėl, kad mes tokie šaunūs, ir ne tik todėl kad pasiryžę ar labai išmintingi – bet kad visi rimti politikai ir žurnalistai aiškiai supranta ar in- stinktyviai jaučia šią Lietuvos rolę pasaulio istorijos persilauži- mo metu. Deja, dar ne visi – čia gal išsivija galėtų daugiau padėti?

Kada dauguma įtakingų pa- saulio žmonių tinkamai įvertins šį žmonijos šansą, Lietuva - Lat- vija - Estija laimės. Žmonija pasieks, jau beveik pasiekė tą ly- gį, kurį Washingtono politolo- gas Fukuyama pavadino "kon- frontacijų pabaiga".

AR LIETUVA IŠTVERS, KOL SULAUKS IŠ KREMLIAUS 'MALONĖS'?

Lietuvai dabar yra labai svar- bu išverti. Tai nelengva. Jau- nesni negu 55-rių metų žmonės neatsimena nei laisvės, nei Ne- priklausomybės. Apie tai tikrai girdėta. Bet jie puikiai atsime- na šaudymus, lavonus turgaus aikštėse, trėmimus, kitas pries- paudos formas. Kraupiai bijo- ma jų grįžimo.

Ar išsilaikys tie mūsų 'pa- prasti' žmonės, kurie net nemato istorinės misijos tokios Lietu- vos? Kurie net nelabai akivaiz- džiai mato, kur pati Lietuva gali eiti? O vaizdžiai aišku, kad nėra kuo gyvuli pašerti, nėra šilto vandens nusiprausti, nėra kuo į darbą nuvažiuoti ar pirmą kartą lieka bedarbiais, kad nebėra vais- tų nei operacijos galimybės ...

Jei didelių ir galingų valsty- bių prezidentai nepilnai mato is- torinę perspektyvą, ar galėtume kaltinti Lietuvos žmones, jei jie skaudžiai kentėdami ir nebesirū- pintų ta perspektyva? – Gorba- čiovas čia ir deda savo kortą ...

Tai reiškia, kad turbūt neiš- vengsime kompromiso. Tačiau pasitikėkime demokratiškai tau- tos išrinktų Lietuvos parlamenta- rų sprendimais, kokie jie bebū- tų. Jie puikiai jaučia tautos pul- są, mato realiąją ir perspektyvą,

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• LIETUVOS Katalikų Mo- kytojų sąjunga, pritariant Telsių vyskupui Antanui Vaičiui, lie- pos 27-28 dienomis ruošiasi pa- minėti M. Pečkauskaitės – Šat- rijos Raganos paminėjimą Židi- kiuose. Įvyks konferencija, bus pašventintas kryžius.

• LIETUVOS Tautininkų sąjungos suvažiavimas įvyks Vilniuje rugsėjo 29-30 diono- mis. Kviečiami atstovai iš Ame- rikos Lietuvių Tautinės sąjun- gos.

• ŠILUTĖS rajone nuo lie- pos 1 dienos veikia Lietuvos ateitininkų vasaros stovykla.

• ALYTUJE aptartas Lais- vės statulos pastatymo klausimas. Buvusios V. Aleksandra- vičiaus skulptūros kopija numa- toma pastatyti vietoje buvusių sovietinių karių kapų, miesto centre. Sudaryta speciali atsta- tymo organizavimo komisija.

• ROKIŠKIO rajone Pane- munėlyje numatoma pastatyti paminklą Rezistencijos aukoms.

• LIETUVOS Respublikos AT prezidiumas priėmė nutari- mą dėl reabilituotojų asmenų turto grąžinimo teisių.

• 20 DEPUTATŲ grupė Lietuvos parlamente įkūrė Lie- tuvos centristų frakciją. Šios frakcijos pareiškime sakoma, kad šios frakcijos buvimas Aukščiausioje Taryboje stabili- zuos Lietuvos politinę padėtį ir padės parlamentui dirbti kons- truktiviau.

• MARIJAMPOLĖJE ti- kintiesiems grąžinta Šv. Vin- cento bažnyčia.

• LIETUVOS vyriausybės nutarimu panaikintos Vyriausioji archyvų valdyba ir Religijų reikalų taryba.

• KLAIPĖDOJE po 50 me- tų atgaivintas žurnalas "SKAU- TŲ AIDAS". Redaktorių Vy- tautas Kudarauskas.

• BIRŽELIO 30 dieną pa- dėtas kartinis akmuo Elektrėnų Marijos Kankinių Karalienės bažnyčios statybai. Jį pašven-

tino Kaišiadorių vyskupas Juo- zas Matulaitis.

• LIETUVOS parlamenta- rams birželio 25 dieną įteikti pirmieji Lietuvos piliečių pažy- mėjimai. Pažymėjimas Nr. 1 įteiktas Vytautui Landsbergiui, Nr. 7 – Kazimierai Prunskienei.

• LIETUVOS Kultūros fon- das numato išleisti knygą "Kul- tūros nuostoliai" – vertybių, saugomų SSSR muziejuose, są- rašą. Tai ir vertingos knygos, kolekcijos, bažnytiniai rekvizi- tai, o tarp jų ir Leningrado Ermitaže laikomas unikalus kryžius su brangakmeniais iš Pažaislio vienuolyno. Kultūros fondas tikisi šias vertybes susi- grąžinti.

• KAUNO miesto savival- dybė kreipėsi į Kultūros minis- teriją, kad ši pasiimtų keturių komunarų paminklą, o į Minis- trų tarybą, kad paimtų Lenino paminklą.

• PO remonto atsidarė Klai- pėdos dramos teatras. Pirmasis spektaklis – "Herkus Mantas".

• VYTAUTO Didžiojo uni- versitete Kaune prasideda teolo- gijos studijos.

• VAZENOJE liepos 15 d. atidaroma Pietų Lietuvos skautų stovykla.

• VILNIAUS arkivyskupi- joje įvyko pirmieji tikybos mo- kytojų kursai.

• MINISTRŲ Tarybos ar- chyvuose atrasti 1941-ųjų metų tremtųjų sąrašai.

• PAGAL visuomenės nuo- monės tyrimo rezultatus popu- liariausia Lietuvos politikė Ka- zimiera Prunskienė.

• VILNIUJE įsikūrė Lietu- vos Liberalų Sąjunga. Rudenį numatomas suvažiavimas.

• DABAR Lietuvoje sava- rankiškai ūkininkauja 1400 šei- mų.

• LIEPOS 1 dieną Vilniuje įvyko "Jedinsvininkų" mitingas, kuriame dalyvavo keli tūkstan- čiai Lietuvos nepriklausomybės priešininkai.

• KAUNO Arkikatedroje pamokslą pasakė visam laikui į Lietuvą sugrįžęs buvęs politinis kalinys kunigas Alfonsas Sva- rinskas.

"ATGIMIMO"

prenumeratoriams užsienyje Pranešame, kad mūsų savait- raštį, kurį siuntinėsim oro paštu, galima užsisakyti nuo bet kurio mėnesio. Kaina 35 JAV dol. arba 40 Kanados dol., arba kita valiuta metams. Čekius siųskite A. ŠILEIKĄ "ATGIMIMAS" 11 Morningside Ave. Toronto, Ont. Canada M6S 1C1

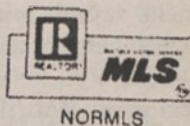
RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

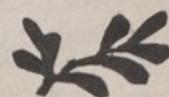
2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

NORMLS

■ laiškai Dirvai

BROLIAI IR SESĖS AMERIKOJE,

Malonu rašyti Jums Lietuvoje atsikūrusios Tautinės Lietuvių Studentų Korporacijos "Neo-Lithuania" vardu.

Mūsų Korporacija atsikūrė Vytauto Didžiojo Universitete, kuriame ji veikė iki 1940 metų. Filisterių puoselėjimą vilti, kad jų veikla bus tęsiama ir toliau, realiai įgyvendinti ėmėsi p.J. Enčeris, kurio paskatinta studentų grupė suorganizavo atkuriamąjį susirinkimą, įvykusį 1990 m. balandžio 18 d. Jo metu priimta Korporacijos atkūrimo Deklaracija, naujieji korporantai davė priesaiką, išrinko Valdybą ir Garbės Teismą, išklaušė filisterių linkėjimus bei priesakus, svečių sveikinimus.

Mes žavimės Jūsų tautine veikla taip toli nuo Tėvynės ir tikimės, kad atkūrus korporaciją Kaune, mūsų bendros idėjos ir tikslai įgaus dar realesnę pagrindą. Suprantame, kaip sunku saugoti ir puoselėti lietuviškumą svetimtautėje atmosferoje, kiek jėgų ir darbo dėl to reikia paaukoti. Savo darbu Jūs labai prisidėjote prie Korporacijos atkūrimo Vytauto Didžiojo Universitete. Už tai mes labai dėkojame.

Kviečiame bendradarbiauti. Mūsų Korporacija pirmoji ir kol kas vienintelė Universitete. Žinome, kad mūsų materialinė bei juridinė padėtis neleis mums kurį laiką vystyti savo veiklos taip, kaip norėtume, tačiau mes nusiteikę imtis konkrečios veiklos, tęsti taip puoselėtas tradicijas, stengtis ir siekti, kad Korporacija lyg, jaunas ažuoliukas, augtų ir tvirtėtų. Viliamės, kad tautiškumo idėjos augs ir žydės Lietuvos Respublikoje.

Korp! Neo-Lithuania Valdyba:

JONAS VITKAUSKAS,

pirmininkas

LINAS MAKNAVIČIUS,

vicepirmininkas

LIUTAURAS VARANAČIUS,

sekretorius

BENIGNA ŽEBRYTĖ,

arbitr elegantiarum

KASTYTIS KAČIULIS,

vald. narys

Kaunas, Vytauto Didžiojo

Universitetas

1990 m. balandžio 21 d.

DĖL VYČIO EMBLEMOS

Tęsiant prasmingą diskusiją su dailininku Eriku Varnu ir jo oponentu gerbiama VI. Vijeikiu (DIRVA Birželio 21 d.) tenka įnešti kai kurių pakoregavimų dėl šiuolaikinio Vyčio emblemos Lietuvoje.

Kaip žinome iš istorijos, Vytis simbolizavo vyjimąsi ir net buvo keletą kartų pertvarkytas, pavyzdžiui buvo nuimta ilga, puošianti žirgą gūnia, kuri pagal to dinamikos dėsnių supratimą trukdė judėti dideliu greičiu, vejančiais priešą. Tačiau šiandien būtų per didelę prabangą mūsų Vytį kelti ant žirgo, kurio praktiškai Lietuvoje jau nėra. Sovietinė kolektyvizacija įdiegė mechanizaciją, kuri sėkmingai išgujo žirgą iš lietuviškos apyvokos į Klaipėdos mėsos kombinatą, o iš ten dešrų pavidale – į nežinomos krypties eksportą. Todėl gi statykime

modernų Vytį ant šventos žemės ir kaip teisingai pastebi Vijeikis, pridengę nuodėmingą kūno vietą beržo ar kitokio medelio lapeliu, nes minėti rankšluosčiai įeina į deficito sąrašą Lietuvoje.

Nesutinku dėl Vyčio mosikavimo ažuolo šaka ar vanta, kas sukeltų "tutejšų" – tautinių mažumų nemalonę o gal net agresyvią reakciją.

Ar būtų tikslinga mūsų Vytį pakreipti į Rytus ar į Vakarus? Turint omeny kad į Rytus Vytis jau šuoliavo pusę amžiaus, o paskutiniu laiku pasidairymas po Vakarus neatnešė vaisių, tai šiandien suaktyvėjus katalikiškam sambrūzdžiui Lietuvoje, būtų labai krikščioniška pasukti mūsų Vytį į Romos pusę – tačiau pono Dievo vietininkas Žemėje įsitraukęs į vojažus po kitus beatsiverčiančius į tikrąjį tikėjimą kraštus, kad vargiai ar Vytis jam rūpi. Taigi belieka įsmeigti akis į dangų ir tokioje pozoje išganingai belaukianti Vytį tektų palikti bent geresnių laikų. Tai tikrai taikus simbolis – o gal aukščiausios jėgos ims ir pasigailės!

Kad ši poza neišliktų per ilgai ir tuo nenumalsintų karštų širdžių, siūlyčiau šią Vyčio ekspresiją palikti tik pereinamuoju laikotarpiu iš brandaus socializmo į aukštesnę ar žemesnę fazę laikotarpiu, todėl visai nepretenduojant į maksimalizmą ar galutinį sprendimą – todėl nesiūlau apauti Vytį ar palikti basą... bent blokados metu.

Antanas Baniūnas

P.S. Sąmoningai nepadariau siūlomo Vyčio modelio piešinio, palikdamas tai tokių "profesionalų" dailininkų kaip E. Varnas kompetencijai.

NEĮSILEISTI ...

"Chicago Tribune" birželio 27 d., dviejų skilčių nuotraukoje, buvo parodyti tautiniais drabužiais pasipuošę studentai Aras Tijūnėlis, Aleksandra Gražytė, Kristina Bielskutė, Dana Penčylaitė ir Tadas Stropus su kelionės biuro vedėju Algiu Griugu, kai Sovietų Sąjunga atsiskaitė išduoti kelionės vizas į Dainų-šokių šventę Lietuvoje tautinių šokių grupei "Grandis".

Birželio 28 laikraščio korespondentė Mary Palliser aprašė grupės visų metų pasiruošimą ir išipareigojimus, kaip ir Senatorių Alan Dixon ir Paul Simon nesėkmingas pastangas padėti jiems vizų reikalu.

"Chicago Sun Times" liepos 3 laidoje patalpino didelę trijų "Grandies" šokėjų nuotrauką ir Mary A. Johnson aprašymą tautinių šokių grupės, kuri iki paskutinės minutės laukė kelionės vizų į Lietuvą. Ji išryškina Sovietų ambasados daromą skriaudą ir jaunuolių nusivylimą, kaip ir abiejų, ignoruojant senatorių Alan Dixon ir Paul Simon pastangas padėti grupei. Kelionės koordinatoriai ir vadovai Rita Penčylienei teko liūdina pareigą galutinai apie tai informuoti šokėjus.

GT International, Inc., tvarkiusi numatytą kelionę, turėjo atsisakyti rezervuotų vietų, kas gali sudaryti stambią sumą nuostolių, tačiau šokėjams bus grą-

Bostono lietuvių jaunimas diskutuoja Lietuvos reikalus su adv. William Hough, kuris gegužės 1 d. padarė platų pranešimą apie dabartinę Lietuvos juridinę padėtį.
L. Kulbienės nuotr.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

J. KAČINSKO KŪRINIAI LIETUVOJE

Vis dažniau komp. Jeronimo Kačinsko kūriniai išskyla Lietuvos scenoje. neseniai ten kamerinis ansamblis atliko Jeronimo Kačinsko sukurtus 5-kius koncertinius etudus ir koncertinę fantaziją šešiams instrumentams, o birželio 3 d. Vilniaus arkikatedroje surengtame Lietuvos Kultūros Fondo koncerte antiblokadiniam fonui paremti valstybinis choras "Vilnius" su solistais ir vargonais atliko Jeronimo Kačinsko 1951 m. sukurtas iškilmingas mišias Nekalčiausios Švenčiausios Mergelės Marijos širdies garbei, skirtas Lietuvos karaliaus Mindaugo krikšto 700 metų sukakčiai.

To koncerto programos knygutėje Jurgis Rimas Dvarionas pažymėjo: "Vienas iš žymiausių senosios kartos kompozitorių Jeronimas Kačinskas (1907), daugelį metų gyvenęs svetur, šiandien savo kūryba sugrįžta į Lietuvą. Kompozitorius, prieškarinėje Lietuvoje patraukęs visuomenės dėmesį kraštutiniomis muzikos išraiškos priemonių naujovėmis, ir vėliau liko ištikimas pasirinktam saviraiškos būdai... Šalia vertikalios harmonijos ar melodikos, būdingų kompozitoriaus braižiui, mišiose ženklus ir ankstyvosios, dar prieš J.S. Bacho laikus rašytos bažnytinės muzikos stilistikos elementai. Pasinaudodamas šešių dalių seka, autorius įkvėpimo sėmėsi ir teksto turinyje, paryškindamas žodžio reikšmę muzikine išraiška."

Dar pažymėtina, kad šiuo metu Lietuvoje planuojamas Jeronimo Kačinsko sukurtos ope-

ros "Juodas laivas" koncertinis atlikimas ir įrašymas.

NAUJAS KONCERTŲ SEZONAS

Naujosios Anglijos Baltų draugija šiemet užbaigė jau 31-mą savo koncertų sezoną. Naujas tų koncertų sezonas pradėdamas ateinančių metų kovo 24 d. sol. Lilijos Šukytės iš Vakarų Vokietijos koncertu, kuris vyks 3 val. po pietų First & Second Church salėje Bostone, kur paskutiniu metu vyksta visi Baltų draugijos koncertai. Solistei tame koncerte akompanuos Dr. Vytenis Vasyliūnas.

Baltų draugija yra vienintelė trijų Baltijos tautų (lietuvių, latvių ir estų) organizacija Bostone, kuri atlieka reikšmingą darbą, kasmet surengdama tris koncertus. Po vieną tų koncertų atlieka minėtų trijų tautų menininkai. Tuo būdu stipriai reiškiasi tų trijų tautų kultūrinis bendradarbiavimas, atskleidžiant saviesiems ir amerikiečių visuomenei Baltijos tautų kultūrinį lygį, kūrybinį pajėgumą ir charakterį.

LEGENDA APIE GELEŽINĮ VILKĄ

Birželio 23-oji ir 24-oji buvo skirtos Antano Kulbio pasiektam laimėjimui, kurį sudaro pernai Bostono universitete jam pripažintas magistro laipsnis už susuktą filmą "Legenda apie Geležinį vilką". Minėtomis dienomis Bostono ir apylinkės lietuviai buvo supažindinti su tuo filmu, jo autoriumi Antanu Kulbiu ir vaizdajuoste apie filmo susukimą. Tuo rūpinosi LB-nės Bostono apylinkė, šeštadienį ir sekmadienį sudarydama sąlygas visiems pasidžiaugti tuo laimėjimu. Filmą buvo rodomas So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje, kurioje abi dienas buvo susirinkę daug Bostono ir apylinkių lietuvių. Šeštadienį daugumą sudarė jaunesnieji, o sekmadienį – vyresnieji. Šeštadienį po programos vyko linksmavakaris, kuriame linksminosi daug gražių lietuvių jaunimo net iš tolimesnių kolonijų.

CAPE CODO LIETUVIŲ ŽINIOS

LB Cape Codo apylinkė leidžia biuletinį, kuriame telpa tos apylinkės lietuvių svarbesnės žinios. Gegužės mėnesį išėjo to biuletinio jau 12-tas numeris. Jį spaudai paruošė Genovaitė Treinienė. Jame pateikta paskutinė informacija apie atliktus, atliekamus ar numatomus atlikti darbus, surinktas lietuviškoms reikalams aukas, apylinkės finansinius reikalus, Lietuvių Fondo pasiektus laimėjimus ir ateities užmojus. Pagrindinė biuletinio kalba yra lietuvių kalba, bet kai kurios žinios pateiktos ir angliškai. Šalia telefoninių ryšių tai reikšminga sužinojimo priemonė, jungianti vietos lietuvių bendram darbui.

LAISVĖS VARPAS sekma-dieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Tel. 508 - 586 - 7209.

OPPORTUNITY FOR RN'S/LPN'S

Exciting things are happening here at the Villa. New employee bonus incentive program plus much more. We are looking for a full time 11/7 RN who is able to work the unit & work as relief supervisor. Position also available for a full or part time 11/7 LPN. Come and share the excitement***

Join our team of nurses
CONTACT MARYLIN LEWIS
DON VILLA CONVALESCENT CENTER
512 CRESCENT DRIVE
TROY, OHIO 45373
(513)-335-7161.

(26-29)

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS!

\$32,000 / year

income potential. Details.

(1) 602-838-8885 Ext. Bk-1753,
6am-11pm, 7 days.

(26-27)

ATTENTION: POSTAL JOBS! START \$11.41 / hour!

For application info call

(1) 602-838-8885, Ext. M-1753,
6 am - 10 pm, 7days

(26-27)

ATTENTION: HIRING! GOVERNMENT JOBS -

YOUR AREA! MANY IMMEDIATE OPENINGS WITHOUT WAITING LIST OR TEST! \$17,840 - \$69,485.

Call (1) 602-838-8885, Ext. R-1753

(26-27)

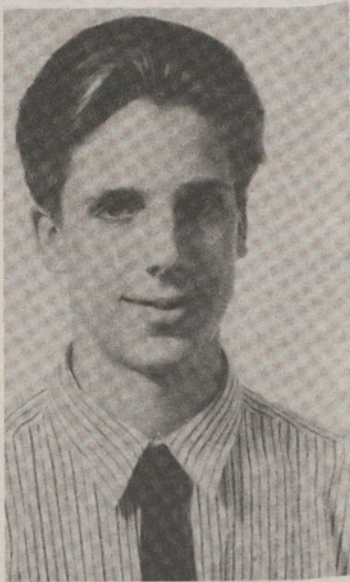
Lietuvis jaunuolis atstovavo Kalifornijos valstiją

Kalifornijos gubernatorius George Deukmejian, iš pristatytų daugelio kandidatų, išrinko losangelietį studentą Vytautą Žemaitaitį atstovauti Kalifornijos valstiją, šių metų Vėliavos Dienos iškilmėse, kurios įvyko Baltimorėje, Maryland.

Septyniolikmetis Vytautis Žemaitaitis yra Loyola High School studentas. Yra įsigijęs 3.995 mokslo taškus, ko pasėkoje yra pirmųjų penkių procentų geriausių mokinių iš 275 studentų skaičiaus.

Vytautas yra narys California SCHOLARSHIP FEDERATION ir Cum Laude Society.

Mėgsta žaisti tinklinį, da

lyvauja Community Service programoje, yra taiklus šaudyme iš lanko ir aktyvus dalyvis šachmatų klube.

Svarbiausia, jis yra aktyvus ir lietuvių jaunimo organizacijų dalyvis. Priklauso skautams ir ateitininkams. Šoka tautinius šokius jaunimo ansamblyje Spindulyje.

Gyvena Los Angeles lietuvių parapijos rajone. Sūnus Romo ir Ramunės Žemaitaičių.

Iškilminga metinė Amerikos Vėliavos Dienos Šventė vyko savaitę laiko Maryland valstijoje.

Šioje šventėje yra pagerbiama Amerikos vėliava ir skatinamas tautinės patriotizmas.

Kaip Kalifornijos valstijos atstovas Vytautas Žemaitaitis nešė šios valstijos vėliavą iškilmingame vėliavų parade istoriškame Fort Mc Henry. birželio 14 dieną.

Savo šešių dienų kelionėje, kuri prasidėjo birželio 10 dieną, jis aplankė Anapolį, Baltimorę, Washingtoną ir kitas istorines vietas ir paminklus.

Grįžęs namo iš šios kelionės Vytautas yra laimingas galėjęs atstovauti Kalifornijos valstiją ir joje gyvenančius lietuvius.

Jo patriotiški jausmai ir įgyti išpuodžiai dar daugiau sustiprino jo lietuviškumą.

Malonu pažymėti, kad Vytauto Žemaitaičio kandidatūrą gubernatoriui George Deukmejian pristatė Respublikonų Partijos Grupių Tarybos pirmininkė Liucija Mažeikienė.

Vytautas Šeštokas

NAUJA MEDICINOS DAKTARĖ

Dr. Andrea Audra Zotovaitė

Andrea Audra Zotovaitė, užbaigusi American University of the Caribbean, išlaikė US National Board egzaminus, tapdama pilnateise medicinos daktare.

Andrėjos jaunystė – tai mokslų, sporto ir kelionių išgyvenimai. Baigusi Cardinal Newman High School, W. Palm Beach, Floridoje, ji įstojo į Kalamazoo College Michigane, pasirinkdama pagrindą biologiją, planuodama vėliau stoti į medicinos mokyklą. Čia ji priklausė rinkinei teniso komandai ir, dalyvaujama turnyruose, turėjo progą pakeliauti po kitus universitetus. Su universiteto grupe, dar prieš pradėdama užsienio studijas Madride, Ispanijoje, ji apkeleliavo Europą. Madride, be ispanų kalbos, ji studijavo Europos kultūrą, o savaitgalius praleisdavo lankydama įvairias Europos vietas.

Baigusi Kalamazoo College 1985 metais, Andrea įstojo į American University of the Caribbean, kurį užbaigė 1989 metais. Šiame universitete Andrėjai nusišpėjo pergalės laimė – nugalėjusi savo oponentę anglę, tapo Universiteto ir visos salos čempione.

Pirmųjų metų klinikinės medicinos studijas Andrea atliko Londone, Anglijoje, ir po egzaminų Ženevoje, Šveicarijoje, ji sugrįžo į US užbaigti ketvirtuosius ir paskutinius studijų metus.

Baigusi studijas ir išlaikiusi valstybinius egzaminus Andrea, iki rezidencijos, buvo priimta – toje pat mokykloje, kur pati ruošėsi egzaminams, – į dėstomąjį personalą. Šuolis iš studentės suolo į dėstytojos pozicijos buvo džiuginantis ir davė progą dar išstisus metus kartoti mediciną, ruošiant kitus baigusius medikų egzaminams.

Išaugusi lietuviškoje kultūroje – vaikystėje skautavo, dainavo chore, debiutavo Detrote (jos mamytės ir to meto tautininkės v.s. fil. Jūratės Pečiūrienės pradėta ir po 23-jų metų jau tradicija virtusiu) debiutančių baliuje – Andrea sugebėjo išsaugoti vertybes ir už namų ribų. Nors per 8-rius studijų metus jos aplinkoje nebuvo nė vieno lietuvių, Andrea laisvai kalba lietuviškai, rašo be klaidų ir yra Lietuvių Fondo narė.

Nuo liepos 1 d. dr. Andrea

Audra Zotovaitė pradeda vidaus ligų rezidenciją St. Joseph's Hospital, Lincoln Pk., Illinois.

Geriausio pasisekimo naujai Daktarei!

... Nuklydus į profesinius tolius, Nepamiršk atsigręžt atgalios ... (m)

DETROIT

• **IŠVYKA Į PILĖNUS**, kurią ruošia St. Butkaus Šaulių kuopa Detrote, įvyks liepos 22 d. Šauliai šiai išvykai kruopščiai ruošiasi. Svečiai nesigailės atvykę. Visi lietuviai kviečiami atvykti.

• **DETROITE** birželio 23 d. susituokė Vilija Smalinskaitė ir Audrius Kirvelaitis. Jaunoji yra aktyvi ateitininkė Detrote, o jaunas aktyvus skautas Chicagoje. Jaunieji gyvens Chicagoje.

JONINIŲ IŠVYKAI PRAEJUS

Birželio 24 d. nors oras iš ryto buvo nepalankus, bet į šaulių rengiamas Joninės Pilėnų stovykloje prisirinko daug žmonių.

Algis Macionis pardavinėjo bilietus maistui pasiimti, Antanas Vaitiekus patarnavo bare, šaulių vadovė Onutė Selenienė, vyr. šeimininkė Stefanija Telyčienė ir jų talkininkės: Salomėja Grigaitienė, Vladislava Šiurkienė, Elena Bražiūnienė, Grace Valiukėnienė ir Laimutė Lungytė, prisikepusios kugelio ir įvairių pyragų, prisivirusios cepelinų ir kavos vaisino atvykusius.

"Švyturio" jūrų šaulių kuopos pirmininkas Bronius Valiukėnas pasveikino švenčančius vardo dieną: Joną Ratniką, atvykusį net iš Floridos, Joną Šostaką ir Joną Bartkų.

Kuopos vicepirmininkas Juozas Kinčius, Vladislava Šiurkienė ir C. Tina pravedė dovanų paskirstymą.

PATAISYMAS

Dirvos Nr. 22 mano klaidingai parašyta du kartu Ona Griškevičienė. Turėjo būti Ona Griškelienė. Už klaidą atsiprašau.

A. Grinius.

GRANDINĖLĖ LIETUVOJE

Clevelandietė Ingrida Bublicė gavo pranešimą fax'u iš Vilniaus, kad "Grandinėlė" atvyko laiku ir laimingai. Jaunimas buvo apgyvendintas Kultūros darbuotojų bendrabutyje. Jų pusryčiai 9 val., vakarienė 10 v.v. ir iki liepos 6 d. – kasdien repeticiónos. Tolimesnė dienų eiga –

Liepos 3 d. – koncertas VRM rūmuose.

Liepos 6 d. – Ansamblių programa.

Liepos 7 d. – Šokių Diena. Eisena per miestą iki stadiono, kur vyks šventė.

Liepos 8 d. – Dainų šventė Vingio parke.

Liepos 9-10 d.d. – Rumšiškės, Kaunas, Klaipėda, Palanga.

Liepos 11-12 d.d. – Vilniuje. Laisva.

Liepos 13 d. – Išskrenda atgal į namus.

Sveikina visus!

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

1990 metų kelionės į Lietuvą

Išvykstama iš Bostono, Chicagos ir New Yorko
10-15 dienų kelionė, Lietuvoje
išbūnant 7-11 dienų

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA – 15 dienų kelionė.
10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair linija.

Kelionė #801 – rugpjūčio 1-15:
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir AUSTRIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje.
Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpjūčio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicagos.

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA
15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje:
7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje.
Finnair linija, viešbutis "Lietuva".
Kelionė No. 813, rugpjūčio 13 - 27
\$2459 iš Bostono ir New Yorko
\$2659 iš Chicagos

LIETUVA – 10 dienų kelionė.
8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.
Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 12 dienų kelionė.
9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicagos.

ŠV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE
15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE – 15 dienų kelionė.
12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. ČSA linija.
Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

Smulkesnėms informacijoms ir brošiūrai, kreipkitės į

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02459
Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

PARAMA DIRVAI

Rūtos Sakienės gimtadienio proga surengtame pobūvyje Los Angeles lietuvių Tautiniuose Namuose š.m. balandžio 24 d. susirinkę svečiai iš Los Angeles ir kitų vietovių, sudėjo 1000 dol. Dirvai paremti 75 metų sukakties proga.

Aukojo:

115 dol. Los Angeles Tautiniai Namai,
100 dol. Dr. L. ir I. Kriaučeliūnai,
Po 50 dol. A. ir S. Žatkai, Vl. Gilys, p.p. Gumbelevičiai,
40 dol. Pr. ir O. Dovydaičiai,
35 dol. Kr. Švarcaitė,
Po 25 dol. D. Alseikienė, V. Baltušienė, Br. Venskienė, I. Oksienė, D. Kaškelienė, L. Reivydas, K. ir Br. Dzenkaičiai, A. ir Ed. Arbai, A. ir A. Adomėnai, L.A. Dramos Sambūris, V. ir E. Dovydaičiai,
Po 20 dol. S. ir K. Gričiai, A. ir Br. Dudos, J. ir E. Pažiūrai, A. ir A. Audroniai, G. ir J. Raibiai, K. ir J. Vidžiūnai, Dr. P. ir A. Švarcai, J. Radvenienė, V. ir J. Čekanauskai, M. Vaičienė,
Po 15 dol. P. Maželis, M. Kairienė,
Po 10 dol. R. Jurkūnienė, E. ir K. Milkovaičiai, J. ir V. Andrašūnai, E. Gedgaudienė, dr. Z. Brinkis,
5 dol. O. Mekšienė.

Visiems šia proga auکوju siems mūsų mielai DIRVAI tauriu nuosirdų AČIŲ ir, kaip ža-

dėjau Jūsų suaukotą sumą padvigubinau.

Rūta Sakienė.

FILATELIJA

Nr.4

Antanas Bernotas

JAV kovo 23 d. išleido keturis pašto ženklus paminėti geriausius Hollywoodo bet kada susuktus filmus, laimėjusius premijas. Pašto ženklai išleisti blokais.

Ženkluose parodyti šie filmai ir aktoriai: 1. Clark Gable ir Vivien Leigh filme "Gone with the wind" (Nuėjo pavėjui), čia ji dedame; 2. Gary Cooper kaip prancūzų legionierius filme "Beau Geste"; 3. Žinomasis aktorius John Wayne "vakarų" filme "Stagecoach" ir 4. Aktorė Judy Garland filme "Wizard of Oz". Visi pašto ženklai gražiai spalvoti ir, kaip kritikai sako, primena kino plakatus.

LENKIJA išleido pašto ženklų su laukiniais gyvuliais ir žvėrimis. Čia dedame 40 zlotų pašto ženklą, kuriame parodyta laukinė avis muflonas (lotyniškai Ovis musimon).

Kaip skaitome, muflonas originaliai gyveno Viduržemio jūros Korsikos ir Sardinijos salose, bet vėliau pasiklido visame kontinente ir gyvena kalnuose, ganydamasis slėnių pievose. Kadangi Lenkija parodė čia mufloną – raguotą aviną, patelės yra beragės, matomai, kad muflonai randasi ir per pietinę Lenkiją einančiuose Karpatų kalnuose. Lietuvoje muflonų nėra.

SOV. SAJUNGA šių metų pradžioje išleido penkiolika mažo formato 5 kapeikų pašto ženklų, skirtų kiekvienai sovietinei respublikai paminėti.

Lietuvai skirtame pašto ženkle parodyti: Vilniaus gotikinė šv. Onos bažnyčia ir

tolumoje Gedimino pilies bokštas. Įrašas rusiškais ir lotyniškais raidėmis viršuje: VILNIUS. Apačioje "Pošta SSSR 5 k." ir data 1990. Šių pašto ženklų porėlę čia dedame. Kitiems pašto ženklams parodyti tų respublikų sostinių žymesni ir istoriniai pastatai.

VAK. VOKIETIJA išleido 80 pfenigų pašto ženklą, kuriuo paminima Bonnos miesto 2000 metų sukaktis.

Bonnos miestas guli prie Reino upės už 40 kilometrų į pietus nuo Kolno. Tai labai senas miestas, įkurtas dar romėnų valdymo laikais germanų žemėse, kuris tada vadinosi Castra Bonnensis. Miestas 1285 m. gavo miesto teises. Nuo 1273 m. Kolno arkivyskupo rezidencija. 1777 m. buvo įsteigtas Bonnos universitetas. Miestas gerokai nukentėjo karo su prancūzais metu. 1814 m. miestas perėjo Prūsijos žinion. Po šio II Pas. karo miestas atsidūrė amerikiečių zonoje, o nuo 1949 m. lapkričio mėn., netekus Berlyno, Bonna buvo paskelbta vakarų Vokietijos laikina sostine ir čia įsikūrė visos valdžios įstaigos. Mieste daug išlikusių iš senovės istorinių pastatų, Beethoveno gimtinis namas, muziejai ir bažnyčios. Šiuo metu mieste gyvena virš 150,000 gyventojų. Tarp kitko, pokario metais Bonnoje ir apylinkėse gyveno ir nemaža lietuvių karo pabėgėlių, o gana didelis jaunuolių būrys lankė ir Bonnos universitetą.

CHILD CARE / HOUSEKEEPING LIVE-IN
Professional couple seeks warm responsible English speaking non-smoker to care for 7 year old girl. Lite housekeeping. Must drive. Room, bath, TV, phone, car. Willing to sponsor. 15 minutes from NYC and Colleges. Call 201-569-2104, leave message.

ATTENTION: EASY WORK! EXCELLENT PAY!
Assemble products at home. Details. (1) 602-838-8885 Ext. W-1753, 6am-11pm, 7 days. (25-26)

Brokolinės mintys

Vladas Vijeikis

Neturėdamas ką ypatingai didingo veikti, užsukau pas savo draugą Florijoną. Duris atidarė Florijonienė.

– Kur Florijonas? – klausiu.

– Labai užsiėmęs. Studijuoja agrikultūrą. Eik į studijų kambarį.

Nuėjau. Tas kambarys, Florijono namuose turėjo kelis pavadinimus. Kartais buvo vadinamas salionu, kartais svečių kambariu, kartais biblioteka. Kartais valgomuoju. Dabar vadinosi: studijų kambariu. Kaip pavadinsi, nepagadinsi. Pamačiau Florijoną apsikrovusį knygomis. Vos plikė besimatė.

– Studijuojau apie augalų pasaulį, – pareiškė Florijonas.

Žinojau Florijoną buvus geru gaisrų gesintoju, bet taip pat kad jis buvo kilęs iš žaliojo kaimo. Tad visai nenustebau, kad jis domisi žalumynais. Tik sakau:

– Ar ne pervėlu tau, Florijonai, grįžti prie ūkininkavimo. Kiek žinau į tą srytį nebuvai niekad per daug linkęs.

– Gyvenimas privertė. Ir dabar tik sužinojau, kad su augalais reikia kalbėti. Jeigu būčiau žinojęs, kad kalba padeda, kokius rūgius būčiau tėvo ūkyje išauginęs!

– Florijonai, gražiai kalbi, bet kur to viso pagrindas? Kur svarbiausias tavo agrikultūrinis taškas, kurį ir aš galėčiau suprasti?

– Turėk kantrybės. Agrikultūra kantrybe pagrįsta. Čia tau ne kokią straipsnelį laikraščiui, parašyti. Pokš, kibiriokšt ir išėjo. Agrikultūroje reikia laiko. Metai trunka, kol sužinai ką blogo padarei. Supratai? Dabar šiek tiek istorijos. Ar žinai, kad amerikiečiai, antrojo pasaulinio karo metu, buvo raginami sodinti daržoves savo kiemeliuose. Ir tuos darželius vadino "Victory Garden". Pergalės daržas. Labai simboliškas pavadinimas. O dabar aš tau parodysiu savo Pergalės daržą.

Florijonas nutvėrė mane už rankovės ir nutempė į savo kiemelį. Čia pamačiau gražiai žaliuojančių rūtų, pinavijų, dar vieną kitą man nežinomą augalą. Pastebėjęs mano žvilgsnius Florijonas sako:

– Nekreipk dėmesio į tuos. Čia mano žmonos augalai. Dabar žvilgtėk čia.

Pačiam kampelyje pamačiau labai gražios žalios spalvos keturis augalėlius. Norėjau prieiti arčiau, bet Florijonas sudraudė:

– Neužgošk jiems saulės. Dabar kaip tik pati geriausia vidudienio saulė. Pasakyk jiems kokią gerą žodį.

Kadangi nebuvau pasi-

renęs prakalbai, tad sakau:

– Gražiai žaliuojate augalėliai. O kaip jūsų vardas?

– Brokoli – pašnibzdėjo Florijonas.

– Ah, brokoli, tai garsus ir žinomas augalas.

– Gana, – vėl šnybstelėjo Florijonas, – ir nusitempė į kambarį, kuris šiuo metu vadinosi studijų kambariu.

– Dabar matau, kad labai ištroškęs, tad ipilsiu šio to. Su augalais kalbant negalima kvėpuoti alkoholiu. Visi augalai blaivininkai. O dabar aš tau suteiksiu šiek tiek žinių apie mano Pergalės darže augančius brokoli. Tas augalas yra kopūstų giminės. Jis turi daugybę vitamino C. Daugiau negu kiti. Taip pat ir vitamino A. Graikijoje ir Italijoje brokoli buvo žinomi 2000 metų. Italai ir atgabeno brokoli į Ameriką. Thomas Jefferson, tas kuris parašė Amerikos Konstituciją, augino brokoly savo darže Monticello. Tas Jeffersonas buvo labai gudrus. Tą visi istorikai pripažįsta. O mūsų prezidentas nenori brokoli nei iš tolo matyti, nors jo mama jam įkalbinėdavo. Mamos paprastai labai daug žino. Dabar prieisiu prie svarbaus

reikalo.

Florijonas atsikvėpė labai stipriai ir sako:

– Tu rašinėjai į laikraščius. Reiškia esi žurnalistas. Ir gali atsitikti stebuklas, kad būsi pakviestas į Baltuosius rūmus, į žurnalistų konferenciją. Aš tau duosiu brokoli gaminimo receptus. Įteik prezidentui. Pakeis nuomonę apie brokoli, o gal ir apie Pabaltijį.

Čia Florijonas iškilmingai įteikė man kelis lapus smulkiai prirašytų receptų. Žinodamas, kaip redaktoriai taupo savo laikraščio vietą, nepateikiu. Įtariu, kad jie (redaktoriai) daugiau linkę spausdinti savus straipsnius.

Nenorėjau Florijono užgauti. Pasiėmiau jo receptus. Žinau, kad niekad nebūsiu pakviestas į Baltuosius rūmus, o prezidentą matysiu tik fotografijose. O vis dėlto. Su receptais, kurie labai geri reikia ką nors daryti. Tad kreipiuosi į skaitytojus.

– Mielieji, kurie pritariate Florijono Pergalės daržo idėjai ir pageidaujate turėti brokali gaminimo receptus, kreipkitės. Tik neužmirškite pridėti voko su pašto ženklų atsakymui.

Fotografai...

Vienas kitas Dirvos skaitytojas, o gal tik vienas, pareiškė norą susipažinti su mano draugu Florijonu, kurį dažnai miniu. Tad, tokių pageidavimų paskatintas, pasikviečiau fotografą, kuris lietuviškuose subuvimuose įvairius žymius veikėjus fotografuoja. Sakau jam:

– Paimk geriausią filmą, nuvalyk gerai savo foto aparatą objektyvą, kadangi turėsi įamžinti du svarbius asmenis.

Fotografas buvo labai kultūroje pažengęs žmogus, tad sako:

– Judu čia sėskite, o aš pasiūrėsiu, kokioje šviesoje ir kokioje pozoje jus nufotografuoti, kad paliktų amžių amžiams.

Fotografas ilgai kuisėsi apie savo aparatą. Paskui įžiebė kelias didžiules lemipas. Mudviem su Florijonu

baisiai nusibodo. Florijonas pakėlė ranką ar tai musei nuvyti ar tai norėdamas pasikrapštyti pakaušį, o aš iškišau liežuvį fotografui savo nuomonę išreikšti. Ir tuo laikų pokštelėjo aparato sagutė ir mudu su Florijonu patekome į foto amžinybę. Fotografas sako, kad tai yra viena iš geriausių jo nuotraukų. Kaip jūs manote?

Vladas Vijeikis

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

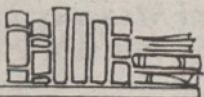
WOOD & METAL PATTERN MAKERS

Manufacturing facility is looking for wood and metal pattern makers. Experience required. Excellent benefit packages, including pension plan. Salary commensurate with experience. Equal opportunity employer. Send resume or application to: Covert Manufacturing Inc. 303 E. Parson St. Galion, OH. 44833

Lietuvių Moterų Federacijos Philadelphijos Klubu gegužės 20 d. surengtame Romo Kalantos minėjime prelegentė Nijolė Sadūnaitė su klubo primininke Snieguole Jurskyte.

A. Čepulio nuotr.

NAUJOS KNYGOS

• **VARPAS.** Žurnalas Tautos bei žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuviybei. Nr. 25 (1990). Redaktorius Antanas Kučys, 1448 Star Lane, Lemon, Ill. 60439. Administratorė Elena Rūkienė, 3346 W. 65th Pl., Chicago, Ill. 60629. 224 psl. kaina 5 dol.

Šiame numery, kurio viršelis papuoštas Lietuvos respublikos prezidento Vytauto Landsbergio nuotrauka, rašo Balys Auginas, Vytautas Bildešas, Jonas Daugėla, Birutė Grigaitytė – Novickienė, V. Genienė, dr. Kazys Karvelis, Antanas Kučys, dr. Vanda Sruogienė, dr. Algirdas Statkevičius, Juozas Vaišnora ir prof. dr. Aleksandras Vasiliauskas.

SEWING MACHINE operators for industrial type sewing. Experience a must. Benefits and wage increase avail. within 90 days. \$5/hour to start. Contact Sandy between 8:30-4:30 at 716-884-9474 Lady Mac 90 Chenango St. Buffalo N.Y. 14213

APARTMENT FOR RENT Lake Shore – E. 185 St. Area. Modern large 1 bedroom Apt. carpeted, appliances, air cond. Quiet bldg. Garage. Lease. No pets \$325.00 mo. Call 216-338-3205

• **TĖVYNĖS SARGAS.** Nr. 1 (1990). Redaguoja Algirdas Kasulaitis, 894 E. 223 St. Euclid, Oh. 44123. Administruoja Pranas Razgaitis, 6755 Parkgate Oval, Seven Hills, OH 44131. Šiame Nr. rašo: Dr. K. Šidlauskas, V. Petkus, dr. Č. Masaitis, A. Terleckas, prof. Pr. Jucaitis, Pr. Povilaitis ir kt. Spaudė Pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N.Y. 125 psl. kaina 4 dol.

• **I LAISVĖ.** Rezistencinės minties ir politikos žurnalas. Redaguoja Juozas Baužys, 9240 Cliffside Ln. Orland Park, Ill. 60462. Administratorius J. Prackapas, 14 Thelma Dr. Bakersfield, Ca. 93305. Šiame Nr. rašo K. Girmius, E. Nazaraitė, A. Juozaitis, Br. Kaslas, A. Garmutė, N. Sadūnaitė, H. Nagys ir kt. 80 psl. kaina 3.50 dol. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoje.

• **JONAS VENGRIŠ.** MANO KELIAS. Memuarai. 270 psl. kietais viršeliais. Kaina 12 dol. Su persiuntimu. Gaudama pas J. Vengrį, P.O. Box 104, Osterville, Ma. 02655. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

Prof. J. Vengris plačiai rašo apie savo jaunystę, mokslo studijas, profesoriavimą Massachusetts universitete ir paskelbtus mokslinius straipsnius.

Sigitas Krašauskas. **VĖJAS.** Šiaurės Amerikos Lietuvių Krepšinio Rinktinės išvyka į Lietuvą. 1989 liepos 5-23. Gausiai iliustruotas, išsamus išvykos žurnalas.

Vėjo leidinys, 1989 gruodis, Toronto, Ontario. Tech

Jonas Balbatas, paremdamas šokėjų grupės kelionę į Lietuvą, įteikė 1000 dol. Grandinėlei. Antroje eilėje Liudas ir Aleksandra Sagiai, Jonas Balbatas, kun. G. Kijauskas, SJ, R. Motiejūnaitė-Booth, N. Kersnauskaitė ir R. Klorienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

PAGELBA LIETUVAI

PLB V-bai, kuri suorganizavo vaju "Pagelba Lietuvai", dailininkas Algirdas Muliolis paruošė gražius padėkos pažymėjimus, kurie bus įteikiami aukojusiems \$1000, \$500, \$200 ir \$100 šiame vajuje. Džiugu, kad Ohio Apygardos Valdyba, kuriai vadovauja K. Žiedonis, ėmėsi iniciatyvos tokiems pažymėjimams paruošti.

Aukos priimančios ir pažymėjimai įteikiami Clevelando informacinės akcijos būstinėje ir LB Ohio Apygardos valdybos narių Gautos aukos bus perduotos Lietuvos vyriausybei per PLB valdybos pirm. dr. V. Bieliauską.

Pirmą \$1000 auką jau įteikė Algirdas ir Amanda Mulioliai. Mažesnes aukas yra paskyrę N. ir D. Balčiūnai, S. ir K. Žiedonai, K. Tijiūnėlis ir kt.

Šiuo metu tauta tėvynėje išgyvena sunkias valandas, todėl išeivijos pareiga jai teikti finansinę paramą.

ninis paruošimas autoriaus. Tekstą rinko Hedino Typesetting. Spaudė Danaitis Associates Inc.

"Keliąsi Lietuva, o VĖJO viešnagės metu Tėvynėje, pakilome ir mes ... Išvykome krepšininkai, sugrįžome būti geresniais lietuviais ..."

"... Seniai lauktas išeivijos sportininkų ryšis su Tėvyne tapo realybe ir jis, tikime, plėtosis. Kur begyventume, esame Tėvynėje išaugusio želmens dalis. Prižiūrėkime jį, kad jis augtų ir veštų, kad mūsų išeivijos jaunoji karta nebūtų nurašyta nežinia.

Autorius "

• **JUOZAS ŠIAUČIULIS, GIMTOS ŽEMĖS SAUJA.** Eilėraščiai. 112 psl. kaina su persiuntimu 7 dol. gaunama pas autorių J. Šiaučiulį. 1500 De Seve St. Montreal, P.Q. Canada H4E 2A7.

• **JACK J. STUKAS.** AWAKENING LITHUANIA. Antroji laida. 190 psl. kaina 8 dol. Galima gauti pas autorių: Dr. J. Stukas, 234 Sunlit Dr. Watchung, N.J. 07060.

• **ROKAS PETKEVIČIUS.** PASKUTINIS SUDIEV. Eilėraščiai. Spaudai parengė, viršelį ir vinjetas piešė Paulius Jurkus. Spaudė pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N.Y. 120 psl.

Kun. G. Kijauską, S.J., gimtadienio proga pasveikino židinietės, parapijos svetainėje suruošusios bendrą kavutę tuojuo po lietuviškų pamaldų. Iš kairės: B. Paulionienė, kun. G. Kijauskas, A. Miškinienė ir J. Dautienė.

V. Bacevičiaus nuotr.

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais–ketvirtadieniais nuo 9:00–4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00–6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00–3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00–12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuošimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaityta, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvienu taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Juozas Milonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

GRAŽIAI PAVYKUSI DIRVAI PAREMTI GEGUŽINĖ

Simbolinį Joninių laužą, padedamas Vilijos ir Virginijos, 'uždega' Dirvos redaktorius Vytautas Gedgaudas ... v-v-v ...

Praėjusį sekmadienį, liepos 1 dieną, dr. Vytauto ir Aldonos Mauručių gražioje sodyboje, Kirtland, Ohio, įvyko gegužinė sukaktuvininkei Dirvai paremti. Dalyvavo gražiai virš šimto svečių, jų tarpe ir buvęs Dirvos red. Balys Gaidžiūnas, "Lietuvos Žinios" - tėvynėje atgaivinto laikraščio redaktorė Virginija Kligytė-Apanavičienė, Čiurlionio ansamblio meno vadovas Gediminas Purlys ir daug kitų.

Gegužinėje Joninių laužo programą atliko skautininkės Vilija Nasvytytė-Klimienė ir Virginija Juodišiūtė-Rubinski. Savo 'burtais' ir dainomis, šią popietę jos padarė nuotaikingai prasmingesne.

Gegužinę rengė ALT S-gos Clevelando Skyriaus valdyba ir Dirvos 75 metų sukakties komitetas Clevelande. (js)

Programos belaukiant ... Iš kairės: inž. Ardys, p. Klimas, V. Plečkaitis, G. Plečkaitienė, N. Maželiene, V. Bacevičius, ir šeimininkai dr. Vytautas ir Aldona Mauručiai. Sėdi: A. Stempužienė, p. Staškuvienė, B. Gaidžiūnas ir H. Macijauskas.

V. Bacevičiaus nuotr.

Ingrida Bublione tautine juosta papuošia vajuos komiteto pirm. Juoza Stempuži, pasveikinus jį gražios amžiaus sukakties proga ...

Dr. V. ir dr. E. Čeičiai, dr. J. Skriskas, "Lietuvos žinių" red. V. Apanavičienė ir B. Skriskienė

PADĖKA ...

Nuoširdžiai dėkojame
dr. Vytautui ir Aldonai Mauručiams
už leidimą jų gražioje sodyboje
surengti Joninių gegužinę Sukaktuvininkei
Dirvai paremti bei visokeriopą talką gegužinę
berengiant.

Dėkojame skautininkėms
Vilijai Nasvytytei-Klimienei ir
Virginijai Juodišiūtei-Rubinski
už Joninių laužo programą
– pasakojimus, burtus, laimėjimus, dainas –
Bernardui Jakaičiui
už akordeono garsus.

Ačiū, ačiū, šimtą kartų ačiū
gegužinės organizatorei
pirm. Jadvygai Budrienei,
Vladui Blinstrubui, dr. Vladui Bložei,
Efrozinei Gausienei, Jonui Cituliui,
Benediktui Garlauskui,
Vytautui Staškui,
Nijolei Maželienei ir Ingridai Bublionei
už įvairius darbus.

Visoms Ponioms ir Rėmėjams
už pyragus, dovanas loterijai.

Klebonui kun. Gedimui Kijauskui, SJ ir
Tėvynės Garsų radijui už garsinimą.

ATS-gos
Clevelando skyriaus valdyba ir
Dirvos sukakties komitetas

Posėdžiaujama? ... V. Gedgaudas, B. Gaidžiūnas, dr. Vl. Bložė ir J. Stempužis.

ATVYKSTA LIETUVOS FILMININKAI

Ši savaitgalį į Clevelandą atvyksta keturi Lietuvos filmuotojai, kurie kelias savaites praleido Jono Meko studijoje New Yorke – susipažinti ir pasitobulinti filmų gamybos srityje.

Arūnas Matelis ir Audrius Stonys yra baigę TV režisūros studijas Vilniuje, o Vytautas V. Landbergis (Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko sūnus) ir Artūras Javdokimovas studiuoja vaidybinio filmo režisūrą Gruzijoje. Jie taip pat atsivežė savo filmų bei vaizdajuosčių, ką nori parodyti išeivijos lietu-

viams – jas galima ir užsisakyti.

Lietuvos filmininkų vakarą rengia Clevelando Skautija ši šeštadienį, liepos 14 d., 7 v.v. Dievo Motinos parapijos Konferencijų kambaryje (įėjimas iš Marcella Rd.), kur yra reikalinga aparatūra.

Matysime – "Baltijos kelias", "Pelesos milžinai" – lietuvių kaimas Gudijoje, "Pasi-vaikščiojimas zonoje" – kalėjime ..., "Atverti duris ateičiai" – klebonas Stanislovas Paberžė, "Poetas" ir "Koncertas". Po to pabendrausime sveatinėje prie kavutės. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

Svečius globoja Dirva. Jie bus apsistoję pas dr. Vladą ir Lili Bložes.

DEIMANTINIS JUBILIEJUS

Vladas Petukauskas, jūrų vyr. skautininkas, artimųjų būrelyje paminėjo 75-rių metų amžiaus šventę.

Sukaktuvininkas nuo pat jaunystės yra pasišventęs jūrų skautijai ir jūrininkystei. Gyvendamas Kaune, ir jau aktyvus jūrų skautas, jis baigė Lietuvos Buriuotojų S-gos buriavimo mokyklą, gaudamas jachtos vado teises. Lietuvos prekybiniame laivyne atliko plačių jūrų keliones.

Ir pasitraukęs į Vokietiją, Vladas Petukauskas dirbo su jūrų skautais, taip pat buvo buriavimo instruktoriumi prancūzų klube. Atvykęs į JAV ėmėsi organizuoti jūrų skautus, būdžius ir j. skautininkų "Grandį". Už veiklą jūrų skautijai yra apdovanotas Inkaru ordinu.

Vladas Petukauskas yra vedęs v.s. Albiną Kazlauskaitę ir jiedu, išauginę dukrą ir sūnų, gyvena Clevelande, Erie ežero pakrantėje..

Dirva linki sukaktuvininkui Vladui ilgiausių ir sveikiausių metų!

Sukaktuvininkas Vladas Petukauskas

PAGERBĖ SLOVĖNŲ MINISTRUS

Praėjusį pirmadienį, liepos 9 d. 9:30 a.m., Cuyahogos apskrities komisijonieriai ir Tautybių tarnybos centras Teismo rūmų rotundoje surengė priėmimą Slovėnų respublikos ministrų tarybos pirmininkui Lojze Peterle ir užsienio reikalų ministrui dr. Dimitrij Rupel

Slovėnai, pirmieji iš Jugoslavijos federacijos, paskelbė nepriklausomybę ir siekia visišką atsisiskyrimo, panašiai kaip ir lietuviai.

Tautybių organizacijų vadovai buvo kvieisti dalyvauti šiame Slovenijos respublikos narių priėmime.

NAUJAS TEISĖS DAKTARAS

Dr. Augustinas Idzelis, Kento universitete gavęs Dr. laipsnį iš geografijos, š.m. liepos mėn. baigė Cleveland-Marshall College of Law ir gavo Juris Doctor laipsnį ir taip pat išlaikė Ohio valstijos privalomus teisės egzaminus. Studijuodamas teisę,

praktiką atliko Algio Širvaičio ir Assn. advokatūros įstaigoje.

Dr. A. Idzelis istorijos studijas, liečiančias Rusiją, gilino University of Michigan. Eilę metų dėstė geografiją valstybiniame Kent universitete.

1986 m. Kent State universitete jis buvo pripažintas iškilu dėstytoju su tam tikru pažymėjimu. Paskutiniaisiais metais susilaukė įvairių atžymėjimų teisinėje srityje.

Dr. Augustinas Idzelis yra paruošęs eilę mokslinių straipsnių iš geografijos, kurie buvo atspausdinti Lituanus žurnale, Journal of Baltic studies ir kitoje periodikoje. Jis yra skaitęs paskaitas įvairiais politiniais klausimais universitetuose ir konferencijose.

Aktyvus ateitininkas, daugelyje stovyklų prelegentas, visuo menininkas, dr. A. Idzelis šiuo metu aktyviai reiškiasi Cleveland de susidariusioje jaunų profesionalų grupėje "Agenda for Democracy". (IB/in)

• DR. EDMUNDAS IR MILDA LENKAUSKAI dalyvaus 37-joje Europos Lietuvių Studijų Savaitėje š. m. rugpiūčio 5-12 dienomis Einsiedeln – Šveicarijoje.

• PAVERGTŲJŲ TAUTŲ minėjimo komitetas, vadovaujamas Ralph Perk, pasikeitus politinei padėčiai Rytų Europoje, liepos 20 rengia "Išsilaisvinimo šventės" pietus vokiečių sodijoje, Lenan parke. Visos tautybės kviečiamos dalyvauti – bus įdomi programa.

Bilietai \$20 asmeniui. Prašoma skambinti vokiečių sodybos vedėjui Joseph Holzer tel. 235-2646, komiteto sekretorei Irene Morrow tel. 961-9318, arba Tėvynės Garsų radijo vedėjui 382-9268. (js)

• LIETUVIŲ KULTŪRINIO DARŽELIO valdyba liepos 21, šeštadienį, rengia savo metinį pobūvį gražioje Gwinn sodyboje, Bratenahl. Bus įdomi kamerinės muzikos programa ir skanios vaišės. Visi kviečiami dalyvauti ir paremti Kultūrinio darželio naujus projektus. Pradžia 6 val. vakaro.

Bilietas 25 dol. asmeniui. Juos galima įsigyti Taupoje pas Gražiną Varnelienę, tel. 481-6677.

Vilniečiai filologai, pagal Kento-Vilniaus universitetų Kultūrinio pasikeitimo programą šešioms savaitėms atvykę stažui į Kento universitetą, praleido nuotaikingą popietę plaukiodami Goodtime II laivu Erie ežere. Iš kairės: katedros asistentė Nida Burneikaitė, dėstytojas Arvydas Gaižauskas, katedros pro-dekanas Rimantas Remeika, dėstytoja Laima Miliauskienė, clevelandietė Milda Lenkauskienė ir docentė Ligija Kaminskienė.

Vilniečiai filologai, paplaukioję laivu Erie ežere ir Cuyahoga upėje, lydimi V. Brizgio, S. Gedgaudienės, P. Jogos, V. Lenkauskaitės ir M. Lenkauskienės, aplankė Dirvą.

Vilniečiai filologai su dienos šeimininkais, svečiuojantis dr. Edmundo ir Mildos Lenkauskų sodyboje.

PARENGIMAI

• LIEPOS 15, Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

• LIEPOS 21, Lietuvių Kultūrinio darželio pobūvis-gegužinė.

• LIEPOS 22, Dr. J. Basanavičiaus biusto atidengimas kultūriniam darželyje.

• LIEPOS 29, LKVS Ramovės gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

• RUGPIŪČIO 12, Pensininkų gegužinė Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Pradžia 12 val.

• RUGPIŪČIO 26, LŠST Kar. A. Juozapavičiaus Kuopos gegužinė.

• RUGSĖJO 29, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

• SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.

• SPALIO 20-21, Lietuvių Dienos. Koncertuos Toronto Volungės choras drauge su Dievo Motinos parapijos choru. Rengia LB Clevelando apylinkė.

• SPALIO 21, Ohio Lietuvių Gydytojų dr-jos metinis susirinkimas ir kultūrinės premijos įteikimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 2, 3, 4 Vliko seimas Clevelande.

• LAPKRIČIO 11, 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje tradicinis Šv. Jurgio parapijos Mini-festivalis.

• LAPKRIČIO 24, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

• GRUODŽIO 24, 9:30 val. bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

DIRVA

DIRVAI PAREMTI GEGUŽINĖ

Dirvai paremti gegužinė įvyks Ateitininkų sodybos ažuolyne, Lemont, IL, š.m. liepos 22 dieną. Pradžią 12 val.

Bus įdomi programa, žaidimai ir, aišku, labai skanūs užkandžiai.

Visi kviečiami atsilankyti ir maloniai praleisti laiką ažuolų paunksmėje ir tuo pačiu paremti

75 metų Jubiliejų švenčiančią Dirvą.

Rengia Dirvos Sukaktuvinis Komitetas.

LIETUVOS VYČIU SEIMAS

Lietuvos Vyčių 77-sis seimas įvyks š.m. liepos 26-29 dienomis Pittsburgh, Pa., Sheraton Hotel at Station Square. Atidarymas ketvirtadienį, liepos 26 d. 2 val. viešbučio salėje.

PADĖKA...

Manęs Nebūtų ...

Jei aš po savo kojom nebejausčiau

Senolių kaligrindų gilių –

Manęs nebūtų!

Jei nebejausčiau šilimos Amžinosios Ugnies

Nuo senovės šventųjų aukurų –

Manęs nebūtų!

Jei nematyčiau pakelėse

Nulindusio, erskėjais vainikuoto Dievo, –

Manęs nebūtų!

Vytautas Alantas

Brangiam ir mylimam vyrui,
tėvui ir seneliui

VYTAUTUI ALANTUI

mirus,
atsisveikinti ir Jį palydėti į Amžinuosius Sodus susirinko gausus būrys artimųjų, draugų, kolegų ir Jo kūrybos mėgėjų, kurie suvažiavo iš toli paskutinį kartą pasakyti sudiev.

Visiems padėjusiems Vytautą šiai kelionei paruošti, atsisveikinusiems žodžiu, tyla, malda ir dosniai aukojusiems lietuvių fondams Lietuvai padėti, bei šv. Mišioms, užjautusiems mūsų šeimą raštu ar žodžiu, nuoširdžiai dėkojame.

Ypatinga padėka mielam giminaičiui kun. dr. Kęstučiui Trimakui už suteiktą moralinę paramą ir jausmingą atsisveikinimą su jo dėde Vytautu.

Šeima

P A D Ė K A

A.†A.

JUOZAS JUREVIČIUS

Mirė 1990 m. gegužės 22 d. Čikagoje, palaidotas Šv. Kazimiero Lietuvių kapinėse gegužės 26 d.

Kun. Vitui E. Mikolaičiui už šv. Mišių atnašavimą, už maldas koplyčioje ir kapinėse, už paguodos žodžius Velionio artimiesiems reiškiamo padėką.

Dėkojame Velionio Juozo giminaičiams, toliau nuo Čikagos gyvenantiems, už įsijungimą į atsisveikinimą. Nuoširdi padėka Juozo kolegoms neolitanams, bendraminčiams, kaimynams, visiems dalyvavusiems šermentyse, atsivikininime ir palydoje į Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybai už atsisveikinimo valandėlės suorganizavimą, inž. Vaelovui Mažeikai už jos darnų pravedimą, visiems organizacijų atstovams, tarusiems žodį: Vidai Jonušienei – Korp! Neo-Lithuania; Matildai Marcinkienei – Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga ir Čikagos Lietuvių Tautiniai namai; Antaninai Repšienei – Tautos Fondo atstovybė Čikagoje, Vytautui Kasniūnui – artimiausi Velionio Juozo draugai.

Dėkojame karstnešiams: A. Juodvalkiui, J. Jurkūnui, V. Kasniūnui, K. Šimuliui, J. Vaineikiui ir M. Valiukėnui. Dėkingi muzikai Genovaitei Giedraitienei ir solistei Dalei Eidukaitei-Fanelli už vargonavimą ir iškiliai aidėjusias giesmes.

Reiškiamo padėką visiems, kurie teikėsi vienu ar kitu būdu prisiminti Velionį Juozą Jurevičių, pagerbti jo atmintį, aukojant šv. Mišioms, Lietuvos reikalams ar kitai paskirčiai.

Draugai – testamentu vykdytojai

1990 m. liepos mėn.

Dail. Nijolė Palubinskienė, už grafikos darbus laimėjusi Ohio Arts Council 1991-ųjų metų 10,000 dol. stipendiją.

Dail. Nijolė gimė Lietuvoje. Studijavusi tapybą ir grafiką, Cleveland Institute of Art baigė 1955 metais. Dabar dirba tik grafikoje, kartu toliau tęsdama studijas CIA.

Per eilę metų dail. N. Palubinskienė turėjo 9 savo individualines parodas Amerikoje ir Kanadoje. Dalyvavo 7-se dviejų-trijų dailininkų parodose. Clevelando Meno Muziejaus garsioje "May Show" parodose jos darbai buvo išstatyti septynis kartus. Bendrose dailininkų parodose dalyvavimų skaičius peršoka penkiasdešimtis. I-ją premiją yra gavusi septynis kartus, tris kartus II-ją ir "Honorable Mention" visą penkioliką. 1982 metais jai buvo paskirta Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos 1,000 dol. premija.

Šiais metais dailininkė dalyvavo "Trys grafikai" parodoje Beck Center galerijoje Clevelande ir šiuo metu jos darbai yra išstatyti Cleveland Heights City Hall, keturių Cleveland Heights dailininkų reprezentacinėje parodoje.

T. Palubinsko nuotr.

• GYDYTOJAS CHIRUR-

GAS MEČYS BUTKUS,

daug talkinės Sibire ir Nijolei Sadūnaitei, kad nebūtų sunaikinta, dabar jau gyvenęs Panevėžyje,

vėl buvo išvykęs į Sibirą parvežti savo tėtės ir Gaidžiūnaitės-Matulienės palaikus, apie kurią Balys Gaidžiūnas yra rašęs Bernelių mišiose. Palaikai buvo parvežti į Panevėžį ir laikinai patalpyti koplyčioje, kol susirinko visi Butkų vaikai. Atvažiavus iš JAV dr. Antanui Butkui jie iškilmingai buvo laidojami giminės kapinėse – Baisogaloje. Tremtinys kunigas, Baisogalos parapijos klebonas, pasakė įsimintiną pamokslą apie tremties golgotą. Žmonių ir vainikų buvo nepaprastai daug. Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Po laidotuvių iškilmių giminės, pažįstami, ir mirusius dar atsimeną draugai, buvo pavaisinti "Kiršino" valgykloje.

Leonų sūnus, baigė U.S. Air Force Academy, Colorado Springs, gaudamas bakaulauro diplomą inžinerijos srityje ir Air Force leitenanto laipsnį.

Dabar vyksta metams į karo aviacijos pilotų mokyklą, Columbus, Miss. Geros sėkmės!

• VLIKO ĮSTAIGAI,

Washington, D.C., yra reikalinga papildoma tarnautoja (-jas) mokanti lietuvių kalbą raštu ir žodžiu, rašanti (-tis) mašinėle ir galinti (-tis) susikalbėti angliškai.

Dėl detalių skambinti – (813) 864-3230.

• JONAS JUODIKIS, mirė liepos 2 d. St. Petersburg, Fl., sulaukęs 80 m. amžiaus, priklausęs korp! Neo-Lithuania ir Amerikos lietuvių Tautinei Sąjungai. Nuliūdime liko žmona Regina ir sūnus inž. Algis Juodikis. Dirva jiems reiškia nuoširdžių užuojautą.

• JADVYGA POVILAITIENĖ, Omaha, besirūpinanti Dirvos vajumi, stengiasi surinkti ne tik kuo daugiau aukų, bet ir ieško naujų prenumeratorių, kas yra Dirvai labai svarbu.

Štai ji vėl atsiuntė dviejų naujų skaitytojų prenumeratas. Tai veiklios lietuvaitės, daug prisidedančios prie Lietuvos laisvinimo reikalų populiarinimo Omaha. Tai Dalia Sudavičiūtė ir Nelė Sudavičiūtė – Mac Callum. Jos turi gerus ryšius su TV stotimis ir aukštais Nebraskos valstijos ir Omahos miesto pareigūnais.

Sveikiname jas įsijungusias į Dirvos prenumeratorių eiles.

• EMILIJA ČEKIENĖ, buv. ALT S-gos pirmininkė, gyv. Woodhaven, N.Y., gavo žinią, kad Lietuvoje mirė jos vyresnysis brolis Kazys Mironas.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

Dirva reiškia užuojautą E. Čekienei ir jos artimiesiems.

• DIRVAI paremti vakaras – koncertas įvyks kultūros Židinyje Brooklyne, N.Y. rugsėjo 23 d. 3 v. p.p. Rengia Dirvos sukaktuvinis komitetas ir ALTS-gos New Yorko skyrius.

• DETROITE rugpjūčio 19 d. rengiama gegužinė Dirvai paremti. Plačiau bus kituose Dirvos numeriuose.

• BRONIUS JUODELIS sutiko įeiti į Litanistikos Tyrimo ir Studijų Centro valdybą kaip vicepirmininkas visuomeniniams reikalams.

Ilgametis vadovas Lietuvių Skautų Sąjungoje, sėkmingai ėjęs vyriausiojo skautininko pareigas, gilvelistas, j.v.s. Juodelis neseniai baigė keturių metų veiklą JAV Lietuvių Bendruomenėje kaip Krašto Valdybos vicepirmininkas ir dabar perėmė sekretoriaus pareigas.

Jis anksčiau buvo LB Švietimo Tarybos pirmininkas ir yra ilgametis Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc., tarybos pirmininkas.

LTSC pirmininkas prof. dr. Jonas Račkauskas ir vicepirmininkas dr. Robertas Vitas džiaugiasi, kad toks patyręs ir energingas visuomenininkas kaip Bronius Juodelis įsijungia į Centro vadovybę. LTSC veikia Chicagos Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave.

• ZIGMAS GAVELIS, So Boston, užsiprenumeravo Dirvą, sveikiname naują prenumeratorių.

• ROKAS PETKEVIČIUS, Lewiston, Me., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• HALINA BAGDONIENĖ, Oak Lawn, Ill., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• LMF PHILADELPHIJOS KLUBAS atsiuntė Dirvai paremti 25 dol. Ačiū už auką ir linkėjimus.